

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

לפני: כבוד השופטת ד"ר מיכל אגמון-גונן

1

בעניין: חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד עדי מוסקוביץ

נ ג ד

עיריית תל-אביב-יפו
ע"י ב"כ עו"ד מירב קנזי-נאמן

2

3

4

ובעניין: המועצה הישראלית לצרכנות
ע"י ב"כ עוה"ד פרוץ אלון קלמנט ורוני אבישר שדה,
הקליניקה לתובענות ייצוגיות, הפקולטה למשפטים,
אוניברסיטת ת"א

5

6

פסק דין

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

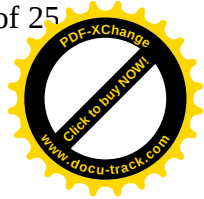
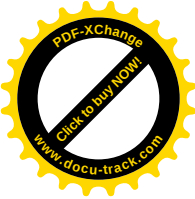
27

מונחת לפני בקשה לאישור הסדר פשרה מתוקן (נוסף, שני במספר) בתובענה הייצוגית שבכותרת, בהתאם לסעיפים 18 ו-19 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006 (להלן: חוק תובענות ייצוגיות). בתובענה ובבקשה לאשרה כתובענה ייצוגית טענה המבקשת כי עיריית תל-אביב-יפו גבתה מתושבי העיר ומעסקים הפועלים בתחומה אגרת ביוב שלא כדין. על פי הטענה, העירייה כללה רכיב בשם "החלפת צנרת" בשני תחשיבים שונים, שמכוחם נגבו אגרת הביוב והיטל הביוב בעיר, כאשר המדובר למעשה ברכיב זהה, שנועד לממן פעולה זהה, ועל כן המדובר בכפל חיוב.

הסדר הפשרה הנוכחי משקף תיקונים נוספים שבוצעו בהסדר הפשרה הראשון אליו הגיעו הצדדים, לאחר שהתקבלה חוות דעת הבודק שמונה על ידי בית המשפט, ולאחר שהתקבלו חלק מההסתייגויות שהעלתה המועצה הישראלית לצרכנות ביחס להסדר (תיקונים קודמים נעשו בהתאם להחלטות בית המשפט, ובעקבות עמדת היועץ המשפטי לממשלה והתנגדות המועצה הישראלית לצרכנות). השאלה הטעונה הכרעה הינה, האם יש לאשר הסדר הפשרה המתוקן כלשונו, חרף העובדה שלא כל ההסתייגויות שהעלתה המועצה לצרכנות התקבלו על ידי הצדדים להסדר.

1. רקע הדברים וההליכים עד לגיבוש הסדר הפשרה המתוקן הראשון (מיום 21.10.14)

א. בקשת האישור והסדר הפשרה המקורי
על הרקע הרלבנטי להחלטתי הנוכחית עמדתי בהרחבה במסגרת החלטתי הקודמת מיום 2.3.15, שבגדרה נדונה בקשה לאישור הסדר הפשרה המתוקן (הראשון) מיום 21.10.14. למען שלמות התמונה אחזור על הדברים גם במסגרת החלטה זו.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

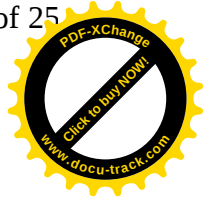
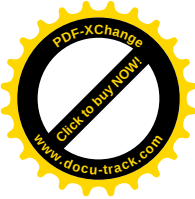
ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

1 התובענה המינהלית שבכותרת הוגשה כנגד עיריית תל-אביב יפו (להלן: העירייה) עוד ביום 25.4.06
2 ובצדה בקשה לאישורה כייצוגית. בהתאם להחלטת בית משפט זה (כב' השופט ע' בנימיני) מיום
3 17.9.09, הגישה המבקשת בקשת אישור מתוקנת ביום 2.12.09. בתובענה ובבקשת האישור נטען,
4 כאמור, כי העירייה גבתה מתושבי העיר ומעסקים הפועלים בתחומה אגרת ביוב שלא כדין, לכאורה
5 מכוח פרק 13 לפקודת העיריות [נוסח חדש], תשכ"ח – 1965 וחוק עזר לתל-אביב-יפו (ביוב), התשס"ג
6 – 2003. על פי הטענה, העירייה כללה רכיב בשם "החלפת צנרת" בשני תחשיבים שונים, שמכוחם נגבו
7 אגרת הביוב והיטל הביוב בעיר, כאשר המדובר למעשה ברכיב זהה, שנועד לממן פעולה זהה, ועל כן
8 המדובר בכפל חיוב. במסגרת התובענה ובקשת האישור עתרה המבקשת להשבת הסכומים שנגבו
9 ביתר מחברי הקבוצה ב-24 החודשים שקדמו להגשת התובענה, שאותם העריכה המבקשת בסך של
10 55,600,000 ₪.
11

12 ביום 18.2.10 הגישה העירייה כתב תשובה לבקשת האישור שבגדרו טענה, כי לא מדובר בכפל חיוב,
13 אלא בעלויות החלפת צנרת בהתייחס לצנרת מסוגים שונים. העירייה טענה גם, כי המחלוקת נשוא
14 התובענה אינה מתאימה להתברר במסגרת הליך ייצוגי.
15

16 ביום 15.11.12 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה (להלן: **הסדר הפשרה**
17 **המקורי**). זאת, לאחר שניהלו הליך גישור בפני המגשר עו"ד אופיר ארגמן. במסגרת הסדר הפשרה
18 המקורי, התחייבה העירייה להעביר סך של 6,000,000 ₪ לתאגיד המים והביוב של העיר תל-אביב-
19 יפו "מי אביבים" (אשר צורף כמשיב פורמאלי להסדר הפשרה המקורי ולבקשה לאישור), וזאת
20 בשלושה תשלומים שווים, שישולמו בימים 30.6.13, 31.12.13 ו-31.12.14. בהסדר הפשרה המקורי
21 נקבע, בין היתר, כי העברת הכספים מהעירייה לתאגיד המים העירוני תעשה באמצעות קרן ייעודית
22 של העירייה שעל ניהולה יופקד עו"ד דוד בצלאל, שהינו בא כוחו של תאגיד המים העירוני, וכי שכרו
23 של עו"ד בצלאל ישולם מתוך הקרן והוא יעמוד על 1.5% מסכום הפשרה הנומינאלי, היינו על סך
24 90,000 ₪. עוד נקבע בהסדר הפשרה המקורי, כי הסכום שיועבר לתאגיד המים העירוני ינוצל על ידי
25 התאגיד לצורך שיפור מערכת הביוב של העיר על מנת למנוע הזרמות של מי הביוב לחופי הים בעיר,
26 תוך שתאגיד המים העירוני התחייב כי הפרויקטים שיבוצעו מכספי ההסדר יסתיימו עד לשנת 2015.
27 הקבוצה המיוצגת שעליה יחול ההסדר הוגדרה בהסדר הפשרה המקורי ככל מי ששילם אגרת ביוב
28 לעירייה בתקופה שהחלה ביום 1.3.04 והסתיימה ביום 1.1.10. זאת, אף שבבקשת האישור הוגדרה
29 הקבוצה ככל מי ששילם את אגרת הביוב לעירייה בתקופה שהחלה ביום 1.3.04 והסתיימה ביום הגשת
30 התובענה ובקשת האישור, היינו ביום 25.4.06. במסגרת הסדר הפשרה המקורי המליצו הצדדים לבית
31 המשפט, כי יפסק למבקשת גמול בסך 60,000 ₪ ושכר טרחה לבא כוחה בסך 600,000 ₪ (שני הסכומים
32 בתוספת מע"מ).
33

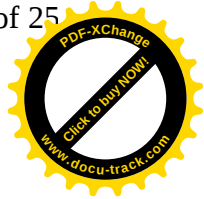
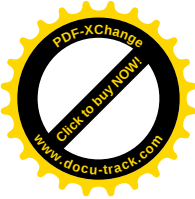
34 ב. התנגדות המועצה הישראלית לצרכנות והיועץ המשפטי לממשלה להסדר הפשרה המקורי
35 ביום 10.2.13 הגישה המועצה הישראלית לצרכנות את התנגדותה לאישור הסדר הפשרה המקורי,
36 וזאת מכוח סמכותה לפי סעיף 18(ד) לחוק תובענות ייצוגיות. בתגובתה טענה המועצה, כי הצדדים



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

1 להסדר כלל לא הבהירו כיצד חושב סכום הפשרה ואיזה חלק מהווה סכום זה מסך החוב העומד לזכות
2 הקבוצה, ככל שסכום זה עומד לזכותה וככל שהגבייה אכן נעשתה שלא כדין. לעניין זה טענה המועצה,
3 כי מחישוב שערכה עולה, כי ההסדר מייצג סיכויים אפסיים להצלחת התובענה. על כן נטען, כי על פניו
4 ההסדר אינו מהווה את הדרך היעילה וההוגנת להכריע בסכסוך. המועצה טענה עוד, כי לא הוכח שיש
5 מקום, בנסיבות העניין, להורות על פיצוי לטובת הציבור במקום להורות על השבה פרטנית ואישית
6 של הכספים שנגבו, לכאורה, ביתר, מחברי הקבוצה המיוצגת. המועצה טענה גם, כי המטרה שלשמה
7 יועדו הכספים – מניעת הזרמת שפכים לים – מצויה, ממילא, באחריות העירייה על פי דין, וכי עניין
8 זה אף מצוי בתכנית העבודה של העירייה לשנים 2011 ו-2012. לאור האמור, כך נטען, ההסדר אינו
9 מוסיף דבר על התחייבויותיה הקיימות של העירייה. לבסוף טענה המועצה, כי אין מקום לאשר הסדר
10 פשרה שבמסגרתו תעביר העירייה כספים, בשם הקבוצה המיוצגת, לתאגיד המצוי בבעלותה המלאה.
11 בהקשר זה נטען, כי בין העירייה לבין התאגיד מתקיימת מערכת יחסים מורכבת, שבמסגרתה
12 מועברים סכומי עתק מדי שנה בין גוף אחד למשנהו, וכי דבר זה יקשה עד מאד לעקוב אחר הכספים
13 נשוא ההסדר. נטען, כי הקושי האמור מתחדד לאור העובדה שהעירייה והתאגיד מקיימים שיתוף
14 פעולה בכל הנוגע לטיפול במערכות הביוב והתיעול של העיר, וכי טיפול במערכות אלה הינו גורם
15 משמעותי במניעת הזרמת השפכים לחופי העיר. המועצה ציינה, בהקשר זה, כי בגין שיתוף פעולה זה
16 בין הגופים התחייבה העירייה להעביר בשנת הכספים 2013 סך של 5,700,000 ₪ לתאגיד המים ללא
17 קשר להסדר הפשרה המקורי. לאור האמור, כך נטען, יהא זה קשה לוודא כי הכספים שמועברים
18 במסגרת הסדר הפשרה לא יקוּזוּ, במישרין או בעקיפין, מהכספים המועברים באופן שוטף בין
19 הגופים.
20
21 ביום 28.4.13 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסדר הפשרה המקורי. היועץ
22 הבהיר, כי גם לעמדתו הצדדים לא פירטו די הצורך את אופן חישוב סכום הפשרה, וכי הפערים
23 הגדולים בין הערכת הנתבעת את הסכום שלכאורה גבה שלא כדין, לבין סכום הפשרה מקשים על
24 בחינת סבירות ההסדר. בתגובתו הצטרף היועץ המשפטי לממשלה גם לעמדת המועצה בכל הנוגע
25 לאופן הפיצוי במסגרת ההסדר, כשגם היועץ המשפטי לממשלה סבר, כי במקרה זה אין מקום לפנות
26 למסלול הפיצוי הקבוע בסעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות, וכי יש להעדיף ביצוע השבה פרטנית
27 לחברי הקבוצה.
28
29 בהחלטתו מיום 29.4.13, הורה בית המשפט (כב' השופט ע' בנימיני) לבא כוחה של המבקשת לפנות
30 לבאי כוח המועצה הישראלית לצרכנות, היועץ המשפטי לממשלה והעירייה על מנת לנסות ולבחון
31 אפשרות של הגשת מתווה חדש להסדר פשרה מתוקן, לאור הערות והשגות המועצה והיועץ המשפטי
32 לממשלה.
33
34 ביום 8.7.13 הגישה המבקשת הודעת עדכון לבית המשפט וכן "תגובה קצרה לעמדות המתנגדת והיועץ
35 המשפטי לממשלה". בהודעה הבהירה המבקשת, כי היא מסכימה לתיקון הסדר הפשרה המקורי, כך
36 שסכום הפשרה יושב לחברי הקבוצה המיוצגת ולא יועבר לתאגיד המים העירוני כאמור בהסדר



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

1 הפשרה המקורי. בנוסף, הבהירה המבקשת מספר הבהרות באשר לאופן חישוב סכום הפשרה, תוך
2 שטענה כי אין מקום למנות בודק בנסיבות העניין. לבסוף, ביקשה המבקשת, כי בית המשפט יקבע
3 דיון בבקשה לאישור הסדר הפשרה המקורי ובהתנגדויות שהוגשו לאישורו, בציינה כי ככל הידוע לה,
4 עמדתה משקפת גם את עמדת המשיבה.

5
6 דיון בהסדר הפשרה המקורי נערך ביום 11.9.13 לפני כב' השופט בנימיני ובו קיבל בית המשפט את
7 עמדת המועצה הישראלית לצרכנות, שלפיה ההסדר אינו מפרט די הצורך את הסיכונים והסיכויים
8 של ההליך ואת אופן חישוב סכום הפשרה. על כן, הורה בית המשפט, כי הצדדים להסדר יגישו מסמך
9 המפרט את הסיכונים והסיכויים שבפניהם עמדו שעה שהחליטו על סכום הפשרה וכן יבהירו מהי
10 התשתית העובדתית שעליה הם נסמכים. בית המשפט התיר למגשר להגיש עמדה דומה וקבע, כי
11 למועצה וליועץ המשפטי לממשלה תהא זכות תגובה להודעות הבהרה אלו. נקבע, כי לאחר הגשת
12 מסמכים אלו יקבע בית המשפט האם סכום הפשרה סביר, או שמא יש צורך במינוי בודק, בנסיבות
13 העניין. באשר לאופן ביצוע הפיצוי, קיבל בית המשפט את עמדת המועצה והוסיף וקבע, כי על הצדדים
14 להציע מנגנון השבה פרטני לאותם נישומים שניתן להשיב להם את סכום הפשרה.

15
16 ביום 20.10.13 הגישו הצדדים מסמכי הבהרה אודות הסיכונים והסיכויים של ההליך. כמו כן, הוגשה
17 באותו מועד עמדה מטעם המגשר.

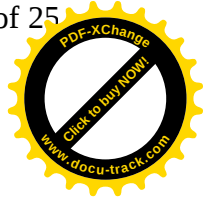
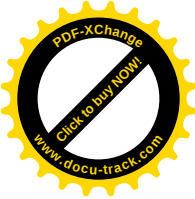
18
19 ביום 30.10.13 הגישה המועצה הישראלית לצרכנות את תגובתה להודעות הבהרה אלו, בה טענה, כי
20 הודעות ההבהרה האמורות כלל לא הבהירו מהם הסכומים שגבתה העירייה בגין החלפת הצנרת
21 בשנתיים שקדמו להגשת התובענה, במסגרת היטל הביוב ואגרת הביוב. בהעדר נתונים מדויקים אלו
22 סברה המועצה, כי לא ניתן לדעת האם סכום הפשרה הינו סביר בנסיבות העניין. על כן, ביקשה
23 המועצה, כי בית המשפט יורה לצדדים להגיש נתונים בעניין זה, או לחילופין ימנה בודק מטעמו,
24 כאמור בסעיף 19(א) לחוק תובענות ייצוגיות.

25
26 ביום 20.11.13 הורה בית המשפט, כך :

27 **"לאחר עיון במסמך הסיכויים והסיכונים מטעם הצדדים בעמדת המגשר**
28 **ובתגובת המועצה, נראה לי כי לא יהיה מנוס ממינוי בודק לבירור הנתונים**
29 **המבוקשים בסעיף 6 לתגובת המועצה."**
30

31 בית המשפט הורה לצדדים להידבר ביניהם ולהודיע לבית המשפט מהי עמדתם בעניין. בנוסף, הבהיר
32 בית המשפט לצדדים, כי בשל פרישתו של המותב, יקבע ההליך בפני מותב אחר.

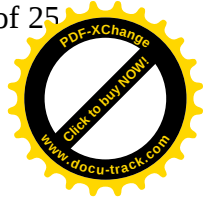
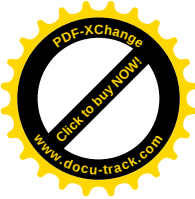
33
34 במהלך חודש דצמבר 2013 נקבע ההליך לפניי. בתקופה שחלפה ממועד זה ועד ליום 21.10.14, קיימו
35 הצדדים דין ודברים מול באי כוח המועצה הישראלית לצרכנות בניסיון לתקן את הסדר הפשרה
36 המקורי, כך שהוא יעמוד בקנה אחד עם הסתייגויות המועצה מהסדר הפשרה המקורי. ביום 21.10.14
37 הוגש הסדר פשרה מתוקן לאישור (להלן גם: **הסדר הפשרה המתוקן הראשון**).



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

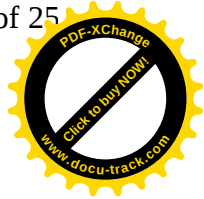
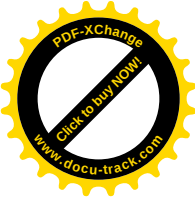
- ג. הסדר הפשרה המתוקן הראשון (מיום 21.10.14)
- במסגרת הסדר הפשרה המתוקן הראשון, התחייבה העירייה להשיב סך של 6,000,000 ₪ לחברי הקבוצה המיוצגת, וזאת בהתאם לחלקם היחסי בצריכת המים בתקופה הרלבנטית לתובענה, היינו מיום 1.2.04 עד ליום 30.4.06.
- בהסדר נקבע, כי ההשבה לחברי הקבוצה תתבצע בשני שלבים, כאשר במסגרת שלב א' של ביצוע ההסדר תזוהה העירייה את חברי הקבוצה המיוצגת, ובמסגרת שלב ב' של ביצוע ההסדר תשיב העירייה את הכספים לחברי הקבוצה.
- בהתאם לאמור בהסדר, במסגרת שלב א' של ביצוע ההסדר תאתר העירייה למי מחברי הקבוצה יש עדיין חשבון פעיל בעירייה, או שיש לו חשבון לא פעיל עם חוב, כאשר לעניין זה "חשבון פעיל" הוגדר בסעיף ההגדרות בהסדר כ"**חשבון ארנונה או מים אשר מיוחס לנכס, מחויב באופן שוטף ומוציאים לו שוברי תשלום**". במסגרת שלב זה, העירייה תפרסם מודעות בשני עיתונים ארציים ובעיתון מקומי אחד וכן תפרסם מודעה בעמוד הבית של אתר האינטרנט שלה, שבגדרם יוזמנו חברי הקבוצה המיוצגת שאין בבעלותם חשבון פעיל בעירייה או חשבון לא פעיל עם חוב, למלא טופס, שצורף כנספח 1-ב להסדר, ולבקש במסגרתו להיכלל ברשימת הזכאים להשבה לפי ההסדר. על פי האמור בהסדר, מודעות אלו יפורסמו בתוך 45 ימים מיום אישור ההסדר ופניות בהתאם להן יתאפשרו במשך 45 ימים ממועד פרסומה של המודעה הראשונה. בהתאם לאמור בהסדר, בחלוף 45 ימים מהמועד האחרון להגשת בקשות כאמור לעיל, תכין העירייה דו"ח אשר יפרט את מספר חברי הקבוצה אשר אותרו (בין אם הם אותרו על ידי העירייה ובין אם בשל פנייתם אל העירייה) ואת סכום ההשבה הצפוי לכל אחד מהם. דו"ח זה יוגש לבית המשפט לאישור ובמקביל הוא ישלח גם למועצה הישראלית לצרכנות ולמבקשת. בחלוף 45 ימים ממועד אישור הדו"ח יסתיים שלב א' ויחל שלב ב' לביצוע ההסדר, שבגדרו תשיב העירייה את הכספים לחברי הקבוצה.
- בהתאם לאמור בהסדר, סכום הפשרה ישולם לחברי הקבוצה אשר אותרו, תוך אבחנה בין חמש תתי קבוצות שונות:
1. **תת הקבוצה הראשונה** כוללת את חברי הקבוצה המחזיקים בחשבון פעיל שממנו שולמה אגרת הביוב בתקופה הרלבנטית לתובענה (כהגדרת המונח בסעיף ההגדרות להסדר, כאמור לעיל). חברי הקבוצה הללו יקבלו את הפיצוי באמצעות זיכוי חשבון הארנונה שבבעלותם, בחלקם היחסי מתוך סכום הפשרה. להערכת העירייה, הפיצוי שיקבלו חברי תת הקבוצה הראשונה עומד על סך של 3,200,000 ₪ מתוך סכום הפשרה כולל.
 2. **תת הקבוצה השנייה** כוללת את חברי הקבוצה המחזיקים בחשבון בלתי פעיל שממנו שולמה אגרת הביוב בתקופה הרלבנטית לתובענה, אשר רשום בו חוב לטובת העירייה. חברי הקבוצה הללו יקבלו את הפיצוי באמצעות קיזוז חלקם היחסי מתוך סכום הפשרה מחובם הרשום. להערכת העירייה, הפיצוי שיקבלו חברי תת הקבוצה השנייה עומד על סך של 400,000 ₪ מתוך סכום הפשרה כולל.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

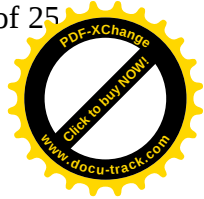
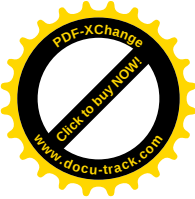
3. **תת הקבוצה השלישית** כוללת את חברי הקבוצה המחזיקים בחשבון פעיל, הגם שחשבון זה שונה מהחשבון שממנו שולמה האגרה, שהוא חשבון בלתי פעיל. חברי הקבוצה הללו יקבלו את הפיצוי באמצעות זיכוי חשבון הארנונה הפעיל שבעלותם בחלקם היחסי מתוך סכום הפשרה.
4. **תת הקבוצה הרביעית** כוללת את חברי הקבוצה המחזיקים בחשבון בלתי פעיל, שבו קיים חוב לטובת העירייה, הגם שחשבון זה שונה מהחשבון שממנו שולמה האגרה. חברי הקבוצה הללו יקבלו את הפיצוי באמצעות קיזוז חלקם היחסי מתוך סכום הפשרה מחובם הרשום. להערכת העירייה, הפיצוי שיקבלו חברי תת הקבוצה השלישית וחברי תת הקבוצה הרביעית עומד, ביחד, על סך של 159,000 ₪ מתוך סכום הפשרה כולל.
5. **תת הקבוצה החמישית** כוללת את חברי הקבוצה שאין בבעלותם חשבון בעירייה, אשר יפנו לעירייה בהתאם למודעות שתפרסם העירייה בעניין זה. חברי הקבוצה הללו יקבלו את הפיצוי באמצעות זיכוי לחשבון הבנק שאותו ימסרו בעת מילוי טופס הפנייה, הוא נספח 1-ב להסדר. להערכת העירייה, הפיצוי שיקבלו חברי תת הקבוצה החמישית עומד על סך של 2,000,000 ₪ מתוך סכום הפשרה כולל.
- בהתאם לאמור בהסדר, סכום הפשרה יחולק במלואו לתתי הקבוצות אשר פורטו לעיל. היינו, כספים אשר לא יושבו באמצעות הגשת בקשה, זיכוי, או קיזוז, יחולקו לחברי הקבוצה אשר פנו לעירייה, או ניתן לזכותם או לקזז מחשבונם, וזאת על פי חלקם היחסי. במידה ויוותרו סכומים שלא יחולקו, יועברו סכומים אלה לקרן לתובענות ייצוגיות.
- בהתאם לאמור בהסדר, כל מי שיימצא זכאי להשבת הכספים יקבל הודעה מהעירייה (באמצעות מכתב, מסרון או הודעה בחשבון הארנונה), אודות הסכום שבו זוכה החשבון או אודות הסכום שהועבר לחשבון הבנק של חבר הקבוצה, וכי סכום זה שולם בעקבות הסדר פשרה בתובענה ייצוגית בגין גביית אגרת ביוב ביתר.
- בהתאם לאמור בהסדר, בכפוף לתשלום סכום הפשרה במלואו, כאמור לעיל, על ידי המשיבה, תיושבנה ותסולקנה כל טענות ועילות התובענה שהועלו בתובענה, ביחס לתקופה החל מ-24 חודשים קודם להגשת התובענה.
- הצדדים להסדר המליצו לבית המשפט לפסוק למבקשת גמול בסך 111,361 ₪ ושכר טרחה לבא כוחה בסך 556,807 ₪, כאשר הגמול ישולם למבקשת בתוך 30 יום מיום אישור הסדר הפשרה ושכר הטרחה ישולם לבא כוחה בשלוש פעימות כדלקמן: הראשונה בתוך 30 יום מיום אישור ההסדר; השנייה בתוך 30 יום לאחר סיום שלב א' על פי ההסדר; והשלישית עם השבת מלוא סכום הפשרה ומסירת הודעה בעניין זה לבית המשפט.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

- 1 **2. ההליכים ביחס להסדר הפשרה המתוקן הראשון (מיום 21.10.14)**
- 2 א. עמדת המועצה הישראלית לצרכנות ביחס להסדר הפשרה המתוקן הראשון
- 3 ביום 23.11.14 הגישה המועצה הישראלית לצרכנות את עמדתה ביחס להסדר הפשרה המתוקן
- 4 הראשון. בפתח הדברים ביקשה המועצה לברך על כך שהצדדים להסדר ראו לנכון לחזור בהם ממנגנון
- 5 התשלום שהוצע על ידם במסגרת הסדר הפשרה המקורי ולפצות את חברי הקבוצה באופן פרטני, כפי
- 6 שסברה המועצה כי יש לעשות, כמפורט בהתנגדות שהגישה ביחס להסדר הפשרה המקורי. המועצה
- 7 ביקש להבהיר, כי לעמדתה אופן ביצוע ההשבה, כפי שנקבע בהסדר המתוקן, הינו ראוי, שכן ההשבה
- 8 אינה תלויה בפנייה יזומה של חברי הקבוצה המיוצגת והיא תינתן להם באופן אוטומטי. בנוסף, כל
- 9 סכום הפשרה עתיד להיות מחולק בין חברי הקבוצה ולא עתידה להישאר יתרה בלתי מחולקת אצל
- 10 העירייה. המועצה ביקשה להבהיר, כי היא עברה על נתונים רבים שהועברו אליה מהעירייה במהלך
- 11 השנה האחרונה, וכי לאחר קבלת הנתונים האמורים נחה דעתה כי סכום הפשרה מייצג 26% מהיקף
- 12 הסכומים שגבתה העירייה באמצעות אגרת הביוב בגין החלפת הצנרת בתקופה הרלבנטית לתובענה.
- 13 המועצה הבהירה, כי לשיטתה יש להותיר לבית המשפט את ההכרעה בשאלה האם סכום פשרה זה
- 14 הינו סכום סביר בנסיבות העניין. המועצה הבהירה עוד, כי היא מברכת על כך שהצדדים הסכימו
- 15 להתנות את תשלום שכר טרחת עורך הדין המייצג בשלבי ההתקדמות בביצוע הסדר הפשרה, באשר
- 16 לעמדתה בהסדרים מסוג זה ראוי להבטיח פיקוח על ביצוע ההסדר מצד בא הכוח המייצג.
- 17
- 18 לצד האמור, הבהירה המועצה כי לשיטתה קיימות בהסדר המתוקן מספר סוגיות הדורשות תיקון ;
- 19 כך, באשר לדרך ההשבה שנקבעה בהסדר ביחס לחברים בתתי הקבוצות השנייה והרביעית סברה
- 20 המועצה, כי בנסיבות דנו, בהן נקבע סכום כולל שאמור להיות מחולק בין חברי הקבוצה ובתלות
- 21 במספר חברי הקבוצה שיאותרו ובסכומים ששילם כל אחד מהם בגין צריכת המים בתקופה
- 22 הרלבנטית לתובענה, אין מקום לאפשר לעירייה לקזז חובות עבר באופן גורף ואוטומטי מחשבונות
- 23 שאינם פעילים. זאת ועוד. המועצה סברה, כי יש לשקול האם אכן ראוי להעביר את היתרה הבלתי
- 24 מחולקת, ככל שתיוותר כזו, לקרן לתובענות ייצוגיות, וזאת לאור סעיף 20(א)(3) לחוק תובענות
- 25 ייצוגיות הקובע, כי במצבים כגון אלה שלפנינו, בהם הסעד המחולק לחברי הקבוצה נפסק על ידי בית
- 26 המשפט כסכום כולל, אשר יש לחלקו בין חברי הקבוצה באופן יחסי כפי נזקם, ונותרת יתרה בלתי
- 27 מחולקת בחלוקה זו, כי אז על יתרה זו לעבור לקופת אוצר המדינה.
- 28
- 29 המועצה הבהירה, כי מעבר להשגותיה העקרוניות, כמפורט לעיל, יש גם מקום להורות לצדדים לבצע
- 30 מספר הבהרות בהסדר, כמפורט להלן; ראשית, לעמדת המועצה, אין מקום להסתפק רק בהגדרת
- 31 המונח "חשבון פעיל" שבסעיף ההגדרות להסדר ויש מקום להגדיר גם מהו "חשבון לא פעיל". זאת,
- 32 לאור חשיבות מונחים אלה בהסדר הפשרה. שנית, לעמדת המועצה, הגדרות אלו, של "חשבון פעיל"
- 33 ו"חשבון לא פעיל", ראוי שתהיינה מדויקות ותכלולנה תאריכים מדויקים שבהם תבחן "פעילותו" של
- 34 החשבון. זאת, לאור העובדה שבין מועד אישור ההסדר לבין מועד ביצועו עלול לחלוף זמן, שבמהלכו
- 35 עלולה להשתנות הגדרתם של חשבונות כ"פעילים" או כ"לא פעילים". לעמדת המועצה, יש לבחון
- 36 "פעילותו" זו במועד ביצוע שלב א' להסדר. שלישית, לעמדת המועצה, יש מקום להבהיר כבר עתה כיצד



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

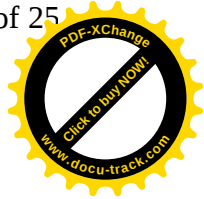
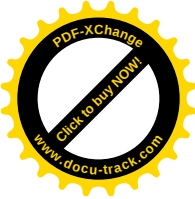
חברי הקבוצה המשתייכים לתת הקבוצה החמישית יוכלו להעביר את פניתם לעירייה, לאחר שזו מולאה על ידם. בהקשר זה הדגישה המועצה, כי העירייה פירטה בהסדר אילו פריטים יצטרכו חברי תת קבוצה זו למלא ואף צירפה טופס פניה, הוא נספח 1-ב להסדר, אולם היא לא ציינה כיצד ניתן יהיה להעביר פניות אלה לעירייה, לאחר שאלו מולאו. לעמדת המועצה, מן הראוי להבהיר עניין זה כבר עתה ויש לשאוף לכך שדרך הפנייה תהיה נוחה ונגישה ככל הניתן. כך, למשל, יש מקום לאפשר שליחת פניות אלו באמצעות אתר האינטרנט של העירייה. רביעית, לעמדת המועצה, יש מקום לציין בכל המודעות אשר יתפרסמו עם אישור ההסדר מהו התאריך האחרון להגשת פניות לקבלת השבה לפי ההסדר, כאשר מן הראוי שמודעות אלו יהיו ברורות ככל הניתן באופן שיקל על חברי הקבוצה לממש את זכאותם להשבה על פי ההסדר. חמישית, לעמדת המועצה ראוי שלדו"ח אשר עתיד להיות מוגש לבית המשפט עם סיום שלב א' יצורף גם תצהיר מטעם העירייה, שיאמת את הנתונים האמורים בדו"ח. לשיטת המועצה, עניין זה חשוב במיוחד בנסיבות ענייננו, שעה העירייה לא הצהירה, במסגרת התצהיר מטעמה שצורף לבקשה לאישור ההסדר, אודות מהימנות ונכונות הנתונים המספריים המפורטים בהסדר בקשר לאופן ביצוע ההשבה.

לאחר קבלת עמדת המועצה ביחס להסדר הפשרה המתוקן הראשון, אמורה הייתה להתקבל גם עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה. לאור זאת, הורתי בהחלטתי מיום 3.12.04, כך:

"לאור תגובת המועצה, בית המשפט סבור שיש למנות בודק לכל הפחות באשר להשלכות הסדרי ההשבה. היועץ המשפטי בתגובתו יתייחס הן לסכום הגבייה ביתר, ויבהיר האם הסכום מקובל עליו, הן לסבירות ההשבה בגובה 26%, הן לצורך במינוי בודק.

ב. עמדת היועץ המשפטי לממשלה ביחס להסדר הפשרה המתוקן הראשון
ביום 14.1.15 התקבלה עמדת ב"כ היועץ המשפטי לממשלה ביחס להסדר הפשרה המתוקן הראשון. באשר לשיעור ההשבה וגובהו של סכום הפשרה, מצא היועץ המשפטי לממשלה להותיר את ההכרעה לשיקול דעת בית המשפט. באשר לסוגיית מינוי הבודק, הבהיר היועץ המשפטי לממשלה, כי לעמדתו **"יש יתרון למינוי בודק, אשר עשוי לשפוך אור נוסף על אופן ההשבה"**. באשר לסוגיית קיוזו החובות הבהיר היועץ המשפטי לממשלה, כי לעמדתו אין מניעה עקרונית לאפשר קיוזו כאמור, כל עוד הוא מתבצע על פי דין וכאשר המדובר בחובות שמותר לעירייה לגבות על פי דין. היועץ המשפטי לממשלה ציין, בהקשר זה, כי לעמדתו ראוי כי הליך זה יכלול מתן הודעה לחייב בדבר הקיוזו ומתן אפשרות לטעון כנגד קיוזו החוב. באשר להעברת הסכום שיוותר לאחר החלוקה לידי קרן לתובענות ייצוגיות, הבהיר היועץ המשפטי לממשלה, כי השאלה האם רשאית הקרן לקבל כספים כאמור עדיין מצויה בדיונים לפני היועץ המשפטי לממשלה וכי טרם גובשה עמדה עקרונית לגביה ולכן לא ניתן, בעת הזו, להביע עמדה לגביה.

ג. תגובת הצדדים לעמדותיהם של המועצה הישראלית לצרכנות והיועץ המשפטי לממשלה
ביום 9.1.15 התקבלה תגובה משותפת מטעם הצדדים לעמדותיהם של המועצה הישראלית לצרכנות והיועץ המשפטי לממשלה. בהודעה האמורה הבהירו הצדדים, כי הם מבקשים להביא את ההליך לכדי



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

סיום יעיל ומהיר לטובת הקבוצה והאינטרס הציבורי, וכי ככל שידרשו שינויים מהותיים בהסדר
הפשרה, אשר יש בהם לעכב עוד את אישורו של ההסדר, כי אז הרי שהם מעדיפים לנהל את ההליך
לגופו.

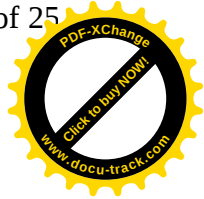
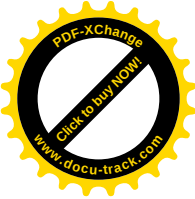
באשר לעמדת המועצה הישראלית לצרכנות הבהירו הצדדים, כי הם מסכימים לבצע את ההבהרות
שנדרשו על ידי המועצה, כמפורט בעמדתה, וכי הם מותירים לשיקול דעת בית המשפט מה יעשה
ביתר הבלתי מחולקת של סכום הפשרה. לצד זאת, הדגישו הצדדים, כי הם אינם מקבלים את
התנגדות המועצה ביחס לזיכוי חשבונות לא פעילים המצויים ביתרות חובה. בהקשר זה הבהירו
הצדדים, כי לעמדתם זיכוי חשבונות המצויים ביתרות חובה מאפשר להגשים בצורה טובה יותר את
תכלית הסדר הפשרה ואת תכליתו של מוסד התובענות הייצוגיות בכלל, שכן הוא מאפשר השבה של
כספי גביית היתר (לכאורה) לכמה שיותר מחברי הקבוצה. נטען, כי בלא אפשרות זו, ספק אם אותו
חבר קבוצה יאותר או יפנה לקבלת סכום החשבה. על פי הטענה, חבר קבוצה אשר זכאי להשבת כספים
במסגרת ההסדר, ויש אפשרות להשיב לו את הכספים באופן אוטומטי ומידי (באמצעו זיכוי חשבונו),
זכאי כי הדבר יעשה עבורו. נטען, כי הרציונל לכך הוא שאם חבר קבוצה חויב ביתר (לכאורה), כספי
גביית היתר יושבו לאותו חבר קבוצה ואין כל הגיון וצדק בכך שסכום החשבה יגיע לכיסוי של חבר
קבוצה אחר, במקום להפחית את חובו של חבר הקבוצה הזכאי להשבה. לצד זאת הצדדים ביקשו
להבהיר, כי הודעה אודות זיכוי החשבון המצוי ביתרת חובה תימסר לחבר הקבוצה והוא יוכל לפנות
בעניין זה לעירייה. עוד ביקשו הצדדים להבהיר, כי אין בהסדר הפשרה כדי לשלול את זכותו של כל
חבר בקבוצה לדרוש ולתבוע שהחשבה תבוצע בעין משום שהוא חולק על יתרת החובה או על זכות
הקיוויו וכי טענה זו תתברר בהליך נפרד מחוץ להליך הייצוגי. הצדדים הבהירו, כי הם מוכנים לעגן
אמירה זו במסגרת הסדר הפשרה.

באשר לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, לפיה יש מקום למנות בודק, הבהירו הצדדים, כי לעמדתם
אין מקום למנות בודק משום שמינוי בודק יביא להתמשכות ההליכים ומשום שאופן החשבה ברור
ומפורט בהסדר הפשרה וככל שנדרשות הבהרות נוספות בעניין אין מניעה לתתן וכי בכל מקרה "אין
לבדוק יתרון על פני בית המשפט בהבנת אופן ההשבה".

ד. החלטתי מיום 2.3.15 על מינוי בודק

במסגרת החלטתי מיום 2.3.15 הורתי, כי בטרם תינתן החלטה בבקשה לאישור הסדר הפשרה, מן
הראוי למנות בודק. במסגרת שיקולי, ציינתי, בין היתר, כך:

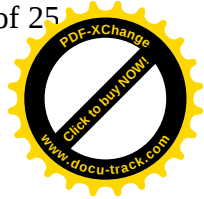
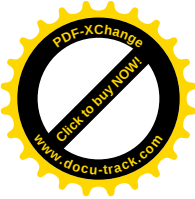
"כאמור, במקרה דנן, מדובר בהליך ישן מאוד, שתחילתו בשנת 2006, לפני קרוב
לעשור. ישנו אינטרס ברור – הן לבית-המשפט והן לצדדים (בעיקר לחברי
הקבוצה), כי ההליך יסתיים, וכי חברי הקבוצה הזכאים לכך, יוכלו לקבל את
הפיצוי עליו הוסכם בין הצדדים במסגרת הסדר הפשרה. כדי להכריע בשאלה
האם חרף הרצון להביא את ההליך לידי סיום מהיר יש מקום למינוי בודק, יש
לבחון את השאלה האם סכום הפשרה הוא כזה שמאפשר לבית המשפט לוותר
על מינוי בודק, משום שמדובר בפשרה באחוז גבוה. כאמור, סכום הפשרה משקף
לשיטת המועצה 26% מהסכום שהיה נפסק לזכות הקבוצה לו התביעה הייתה
מתקבלת במלואה, העומד על 55 מיליון ₪. במקרה דנן, יתכן כי סכום הפשרה



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

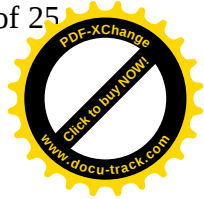
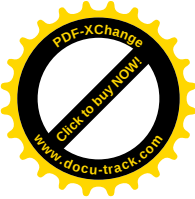
- 1 הינו הוגן, אולם קשה יהיה לבית המשפט לקבוע זאת ללא אינדיקציה נוספת
- 2 ביחס להיקף הגבייה הבלתי חוקית ולהיקף הקבוצות השונות. אוסיף, כי בהתאם
- 3 להערכות העירייה, הסכום שאמורים לקבל חברי הקבוצה המשתייכים לתת
- 4 הקבוצה החמישית עומד על סך 2,000,000 ₪ מתוך סכום הפשרה הכולל. המדובר
- 5 בסכום גבוה למדי ויש צורך לברר האם די במנגנון היידוע שנקבע בהסדר כדי
- 6 להביא לידיעת חברי הקבוצה הללו על דבר קיומו של הסדר הפשרה, שהרי כידוע,
- 7 מידת האפקטיביות של מנגנון יידוע המבוסס על פרסום בעיתונים הינה נמוכה
- 8 למדי."
- 9
- 10 לאור האמור, הורתי על מינויו של רו"ח אהוד רצאבי כבודק, אשר יבחן את הנושאים הבאים, ויחווה
- 11 דעתו איזה אחוז מהתביעה מייצג הסדר הפשרה, ומהו היקף ההשבה הצפוי לקבוצות השונות: (1)
- 12 הסכום שגבתה העירייה מחברי הקבוצה המיוצגת בשנתיים שקדמו להגשת התובענה בגין **אגרת ביוב**
- 13 ואשר יועד להחלפת צנרת הביוב; (2) הסכום שגבתה העירייה מחברי הקבוצה המיוצגת בשנתיים
- 14 שקדמו להגשת התביעה בגין **היטל הביוב** ואשר יועד להחלפת צנרת הביוב; (3) סכום התובענה
- 15 המקסימאלי בשים לב לסכומים שלעיל; (4) סכום ההחזר הכולל לרבות הסכום שיוחזר לחברי כל
- 16 אחת מהקבוצות בהתאם להסדר; (5) מספרם המשוער של חברי הקבוצה בכל אחת מחמשת
- 17 הקבוצות; (6) שיעור סכום הפשרה ביחס לסכום התובענה המקסימאלי; (7) האם נתן לזהות את חברי
- 18 הקבוצה שנכללים בתת הקבוצה החמישית במאמצים ועלויות סבירות.
- 19
- 20 ה. חוות דעת הבודק
- 21 הבודק ערך פגישות רבות, הן עם הצדדים, הן עם הגורמים הרלבנטיים בעירייה, תוך שבחן את
- 22 הנתונים הרלבנטיים ממערכת המחשוב של העירייה, וביום 8.11.15 התקבלה חוות דעתו.
- 23
- 24 בהתאם לאמור בחוות דעתו של הבודק, הסכומים שגבתה העירייה מחברי הקבוצה המיוצגת בשנתיים
- 25 שקדמו להגשת התובענה בגין **אגרת ביוב**, בהתאם לספרי הנהלת החשבונות המבוקרים שלה,
- 26 מסתכמים בסך 71,159,000 ₪, כאשר הסכום המיוחס להחלפת צנרת מתוך אגרת הביוב שנגבתה
- 27 מסתכם בסך 48,498,000 ₪; הסכומים שגבתה העירייה מחברי הקבוצה המיוצגת בשנתיים שקדמו
- 28 להגשת התובענה בגין **היטל ביוב**, בהתאם לספרי הנהלת החשבונות המבוקרים שלה, מסתכמים בסך
- 29 39,138,000 ₪, כאשר הסכום המיוחס להחלפת צנרת מתוך היטל הביוב שנגבה מסתכם בסך
- 30 8,907,000 ₪ (ראו סעיפים 4-6 לחוות הדעת).
- 31
- 32 סכום התובענה המקסימאלי בגין כפל גבייה עומד, אם כן, על סך 8,907,000 ₪. סכום זה, כשהוא
- 33 משוער, מסתכם בסך 13,889,000 ₪, ומכאן ששיעור **סכום הפשרה מתוך סכום התובענה**
- 34 **המקסימלי הינו 43%** (ראו סעיף 8 לחוות הדעת).
- 35
- 36 בהתאם לחוות דעת הבודק, שיעור ההחזר לחשבון עומד על כ- 0.0109 אג' לכל שקל שחויב בחשבונות
- 37 חברי הקבוצה בתקופת התובענה (ראו סעיף 7.2 לחוות הדעת).
- 38



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

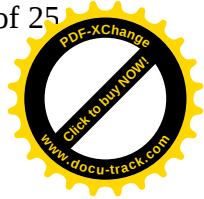
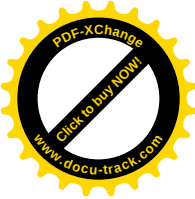
- 1 חלקה היחסי של כל תת קבוצה בסכום הפשרה הינו כדלקמן: תת הקבוצה הראשונה – 2,997,746
 2 ₪; תת הקבוצה השנייה – 511,488 ₪; תת הקבוצה השלישית – 1,076,978 ₪; תת הקבוצה הרביעית
 3 – 1,182,468 ₪; תת הקבוצה החמישית – 231,321 ₪ (ראו סעיף 7.3 לחוות הדעת).
 4
 5 בהתאם לחוות דעת הבודק, 92.8% מחשבונות תת הקבוצה החמישית (20,614 חשבונות) זכאים
 6 לסכום החזר הנמוך מהסך של 25 ₪, אשר בממוצע עומד על סך של 7 ₪; 6.67% מחשבונות תת
 7 הקבוצה החמישית (1,482 במספר) זכאים לסכום החזר הנע בין סך של 26 ₪ לסך של 100 ₪, אשר
 8 בממוצע עומד על סך של 38 ₪; 0.419% מחשבונות תת הקבוצה החמישית (93 חשבונות) זכאים
 9 לסכום החזר הנע בין סך של 100 ₪ לסך של 1000 ₪, אשר בממוצע עומד על סך של 230 ₪; 0.0135%
 10 (3 חשבונות) זכאים לסכום החזר הגבוה מהסך של 1000 ₪, אשר בממוצע עומד על סך של 1609 ₪.
 11 הבודק ציין בחוות דעתו, כי ניתן להניח שהזכאים לסכומי החזר הנמוכים הינם משקי בית, בעוד
 12 שהזכאים לסכומי החזר הגבוהים יותר הינם עסקים (ראו סעיף 9 לחוות דעת הבודק).
 13
 14 הבודק ציין בחוות דעתו, כי עלויות האיתור ושליחת החזרי הגבייה העודפת הינן, בעיקר, עלויות כוח
 15 אדם המושקעות בתהליך אשר תלויות ביעילות המערכת. הבודק סבור, כי ניתן לאתר את מירב
 16 אוכלוסיית משקי הבית באמצעות שימוש במרשם האוכלוסין של משרד הפנים, אשר כיום יכול לספק
 17 גם פרטים ביחס לכתובת למשלוח דואר במידה והיא שונה מכתובת המגורים. אשר לעסקים, הבודק
 18 סבור כי המידע הרלבנטי הנדרש מצוי בידי העירייה, וכי במידת הצורך ניתן יהיה להסתייע במרשמי
 19 רשם החברות. הבודק מציין, כי **“לגבי הדילמה האם להקדיש מאמצים להחזר של 7 ₪ בממוצע לרוב**
 20 **האוכלוסייה הרי זו שאלה ערכית שאין בסמכותי לחוות דעתי בעניינה.”** (סעיף 9 לחוות דעתו).
 21
 22 **3. ההליכים ביחס להסדר הפשרה המתוקן השני (מיום 9.12.15)**
 23 א. הסדר הפשרה המתוקן השני (מיום 9.12.15)
 24 ביום 9.12.15 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה מתוקן, שבמסגרתו אימצו חלק
 25 מהסתייגויות המועצה הישראלית לצרכנות, וכן את הערות היועץ המשפטי לממשלה (להלן גם: **הסדר**
 26 **הפשרה המתוקן השני**).
 27
 28 כך, בכל הנוגע לקיוזו חובות, הבהירו הצדדים כי הם מאמצים את עמדת היועץ המשפטי לממשלה
 29 בעניין זה, כך שההליך יכלול הודעה בעיתונות ובאתר המשיבה בדבר הקיוזו וככל שהחייב יפנה
 30 לעירייה לבדיקת זכאותו להשבה ויקבל הודעה על קיוזו מחשבונו, יוכל החייב לטעון כנגד הקיוזו.
 31 בהתאם להסדר, ההליך יהא כדלקמן:
 32 1. במסגרת ההודעה אודות אישור הסדר הפשרה, אשר תפורסם בעיתונות ובאתר האינטרנט של
 33 המשיבה, יצוין כי השבת סכום הפשרה לכל חבר קבוצה תעשה באמצעות זיכוי חשבון פעיל,
 34 או קיוזו מחוב בחשבון שאינו פעיל, או העברה בנקאית (כאמור בנספח 1-א להסדר הפשרה).
 35 2. עוד יצוין בהודעה, כי כל חבר קבוצה רשאי לפנות על מנת שזכאותו להשבה על פי הסדר פשרה
 36 זו תיבדק.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

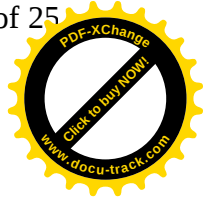
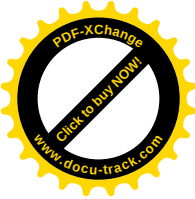
3. לאחר ביצוע ההשבה, חבר קבוצה אשר פנה לעירייה ואשר זוכה באמצעות קיזוז מחשבונו שאינו פעיל, יקבל הודעה לפיה באפשרותו לטעון כנגד הקיזוז, כדלקמן:
- 3 "חשבונו זוכה בסכום של _____ בעקבות הסדר פשרה בתביעה ייצוגית בגין גביית אגרת ביוב ביתר. זיכוי חשבונו נעשה בדרך של קיזוז מחוב. ככל ולטענת העירייה אינה זכאית לקיזוז מחוב, הנך רשאי לפנות בעניין זה לעירייה תוך 45 ימים ממועד קבלת הודעה זו. הפנייה תעשה אל ת.ד. _____ או לפקס _____."
4. ככל שתערך פנייה כאמור אל העירייה בתוך 45 ימים וטענות הפונה בקשר לקיזוז יידחו על ידה, יוכל הפונה לפתוח בהליך משפטי אזרחי נפרד ולדרוש את סכום הפשרה שלא על בדרך של קיזוז.
5. הודעה לפונה על דחיית בקשתו תעשה בכתב ויצוין בה כי הוא רשאי לחלוק על קביעה זו בהליך משפטי פרטני שלא במסגרת התובענה הייצוגית דנא.
- הצדדים הבהירו, כי כל חברי הקבוצה יקבלו הודעה באשר לאפשרות כי סכום ההשבה לו הם זכאים יקוזז מחובם, וזאת במסגרת ההודעה אודות אישור הסדר הפשרה אשר תפורסם בעיתונות ובאתר המשיבה. חבר קבוצה אשר יפנה לעירייה לבירור זכאותו יקבל גם הודעה פרטנית בדבר הקיזוז, כמפורט לעיל. הצדדים מבהירים, כי לא תשלח הודעה פרטנית בדבר הקיזוז לבעלי חשבונות שאינם פעילים, וזאת בשים לב לעובדה שהפרטים המצויים בידי העירייה אודות בעלי חשבונות שאינם פעילים אינם עדכניים (בעיקר לנוכח חילופי אוכלוסין תדירים בעיר), כך ששליחת הודעות לא תגשים את ייעודה ואין תכלית בשליחתן. נטען, בהקשר זה, כי אין גם היגיון כלכלי באיתורם של בעלי חשבונות אלה רק לצורך מתן הודעה בדבר קיזוז, וזאת בין היתר לנוכח סכומי ההשבה הצפויים, שעומדים, בממוצע, על סך 15 ₪.
- בכל הנוגע להעברת היתרה הבלתי מחולקת, הצדדים מבהירים כי הם מקבלים את עמדת המועצה הישראלית לצרכנות, כך שסעיף י' להסדר הפשרה יתוקן באופן הבא:
- 31 "במקרים בהם לאחר בדיקת הזכאות של פונה, נכשל איתור הפונה ולא בוצע ההחזר (לדוגמה מספר החשבון שנמסר שגוי ולא ניתן לבצע העברה בנקאית), או בכל מקרה אחר שלא ניתן לבצע את ההשבה, תועבר היתרה כפי שיורה בית המשפט."
- 33 בכל הנוגע להבהרות שנדרשו על ידי המועצה הישראלית לצרכנות, הצדדים מבהירים, כי ההבהרות מקובלות עליהם ולפיכך בוצעו בהסדר התיקונים הבאים:
1. תיקון הגדרת חשבון פעיל: בפרק ההגדרות תוקנה הגדרת חשבון פעיל, כדלקמן:
- 36 "חשבון פעיל" – חשבון ארנונה/מים, אשר מיוחס לנכס, מחויב באופן שוטף, וצפוי לקבל שובר לתשלום לאחר מועד בדיקת הזכאות (אשר נערכת בעת ביצוע שלב א' להסדר).
- 40 "חשבון לא פעיל" – כל מה שאינו חשבון פעיל כהגדרתו לעיל.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

2. הוספת תאריכים מדויקים להגדרת חשבון פעיל: ההגדרה לעיל מיישמת את עמדת המועצה לצרכנות שלפיה "פעילות" החשבון תיבדק במועד ביצוע שלב א' להסדר.
 3. הבהרה כיצד חברי תת הקבוצה החמישית יוכלו להעביר את פנייתם לעירייה: בנספח 1-ב תצוין הבהרה באשר לאופן הפנייה.
 4. הבהרה מהו המועד האחרון להגשת פניות לקבלת השבה לפי ההסדר: בנספח 1-א מצוין המועד האחרון להגשת הפניות. המשיבה תשלם את המועד הסופי (שנובע ממועד פרסומה הראשון של ההודעה).
 5. הגשת תצהיר העירייה בצירוף לדו"ח אשר עתיד להיות מוגש עם סיום שלב א' בביצוע ההסדר: סעיף 7(ה) להסדר יתוקן ויצוין בו כי הדו"ח ייתמך בתצהיר.
- הצדדים הבהירו, כי בהסדר הפשרה המתוקן לא ייכללו נתונים אודות מספר החברים בכל תת קבוצה וסכום ההשבה הצפוי להם, מאחר שנתונים אלו פורטו בחוות דעתו של הבודק. הצדדים מבהירים עוד, כי עלות איתור חברי תת הקבוצה החמישית במרשם האוכלוסין או ברשם החברות תעלה, במרבית המקרים, על סכום ההשבה שלהם ועל כן אין היגיון כלכלי בצדה, וכי ככל שחברי תת הקבוצה החמישית לא יפנו אל המשיבה בעקבות הפרסומים בעיתון, יחולקו הכספים אשר יועדו להם בין חברי הקבוצה שאותרו.
- ב. עמדת המועצה הישראלית לצרכנות ביחס להסדר הפשרה המתוקן השני
- ביום 10.1.16 התקבלה עמדת המועצה הישראלית לצרכנות ביחס להסדר הפשרה המתוקן השני שהגישו הצדדים ביום 9.12.15.
- המועצה לצרכנות מבהירה בעמדתה, כי היא מקבלת את ממצאי בדיקתו של הבודק, לרבות קביעתו לגבי שיעור סכום הפשרה מהחוב הנטען (43%), וכי היא מותירה את ההכרעה בדבר סבירותו של שיעור סכום הפשרה בנסיבות העניין לבית המשפט. המועצה מבהירה, כי היא גם מקבלת את מסקנות הבודק בסעיף 9 לחוות הדעת, לפיהן 93% מחשבוניות תת הקבוצה החמישית זכאים לסכום החזר הנמוך מ-25 ₪. המועצה מציינת, כי נתון זה אכן משליך על יעילות הליך איתורם של חברי קבוצה אלה, כאמור בבקשה לאישור ההסדר.
- המועצה לצרכנות מדגישה, כי היא עדיין מסתייגת מההסדר במספר נקודות;
- ראשית, לעניין האפשרות לזהות את חברי הקבוצה שנכללים בתת הקבוצה החמישית במאמצים ועלויות סבירות, מפנה המועצה לסעיף 9 לחוות דעת הבודק אשר ממנה עולה, כי ישנם 96 חשבוניות שאליהם אמורה העירייה להשיב סכום הגבוה מהסך של 100 ₪. המועצה סבורה, כי לאור האפשרות לבצע את האבחנה כאמור, ולסנן אילו חשבוניות הינם בעלי זכאות גבוהה יחסית, יש מקום להורות



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

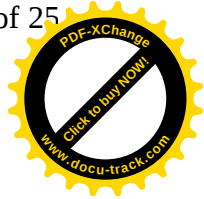
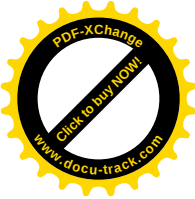
1 לעירייה לבצע הליך איתור, לפחות ביחס לאותם חברי קבוצה שנכללים בתת הקבוצה החמישית אשר
2 גובה ההחזר אליהם גבוה מהסך של 100 ₪.

3
4 שנית, המועצה עומדת על טענותיה בכל הנוגע לאופן שליחת הבקשות לביצוע ההחזרים לפי ההסדר,
5 היינו כי יש מקום לאפשר לחברי הקבוצה להגיש את הבקשות באמצעות אתר האינטרנט של העירייה,
6 ולא רק באמצעות הפקס או הדואר, וזאת על מנת לפשט ככל הניתן את אופן הפנייה לעירייה בבקשה
7 לקבלת החזרים מכוח ההסדר.

8
9 שלישית, המועצה עומדת על הסתייגויותיה בכל הנוגע לקיוזו כספים מחשבונות לא פעילים אשר יש
10 בהם חוב. המועצה מבקשת להדגיש, כי בהתאם לחוות דעת הבדוק, הסכום אשר יחולק באמצעות
11 קיוזו חשבונות מגיע לכ-28.2% מסכום הפשרה, והיא מפנה בעניין זה לטענות שהעלתה בעמדתה מיום
12 21.10.14, לפיהן קיוזו כאמור לוקה בשתיים; ראשית, הוא מפלה לרעה את חברי תת הקבוצה
13 החמישית בהשוואה לתתי הקבוצות השנייה והרביעית. וכך, בעוד שחבר בתת הקבוצה החמישית אשר
14 לא יפנה לעירייה כאמור בהסדר לא יקבל את סכום הפשרה המגיע לו, חבר בתת הקבוצה השנייה או
15 הרביעית אשר לא פנה יקבל את חלקו וזאת באמצעות קיוזו. שנית, הקיוזו מאפשר לעירייה לגבות
16 חובות שייתכן שבחלקם הינם "חובות אבודים", או למצער חובות שיכולים להיות מוכרים ככאלה.
17 המועצה סבורה, כי לאור האמור נכון יותר להשוות את התנאים לביצוע ההחזר לחברי הקבוצה
18 המשתייכים לתתי הקבוצות השנייה והרביעית לאלו של חברי הקבוצה המשתייכים לתת הקבוצה
19 החמישית ולדרוש מהם לפנות לעירייה באופן יזום על מנת לקבל את סכום ההסדר.

20
21 המועצה הישראלית לצרכנות מבקשת מבית המשפט לפסוק לטובתה שכר טרחה והוצאות, וזאת
22 לנוכח תרומתה המשמעותית לחברי הקבוצה המיוצגת, לבית המשפט ולציבור בכללותו. המועצה
23 מדגישה בהקשר זה, כי התנגדותה הביאה לכך שהסדר הפשרה המקורי, שבמסגרתו התחייבה
24 המשיבה להעניק תרומה לחברת בת בבעלותה ולטובת מטרה בה היא מחויבת ממילא מכוח החוק,
25 נדחה, וכי חלף זאת יועברו כספי הפשרה לחברי הקבוצה עצמם; כי נבנה מנגנון השבה ברור וראוי
26 אשר יביא, ככל שתתקבל עמדת המועצה ביחס לאי קיוזו החובות הרשומים בחשבונות הלא פעילים,
27 לחלוקת 100% מכספי הפשרה לחברי הקבוצה המיוצגת שיאותרו ויוזו; כי כספי הפשרה יועברו
28 מקרן ייעודית ולא מתקציבה השוטף של העירייה; כי בוצעו הבהרות רבות בהסדר, אשר ימנעו בעתיד
29 אי הבנות בנוגע למשמעותו ולהשלכותיו. עוד מבקשת המועצה להדגיש, כי היא סייעה לעירייה רבות,
30 עובר להגשת הסדר הפשרה המתוקן הראשון, בבניית מנגנון השבה ראוי בנסיבות הליך זה, וכי
31 התנגדותה להסדר תרמה לבירור האמת בהליך זה באמצעות מינוי של הבדוק.

32
33 ג. תגובת הצדדים לעמדת המועצה הישראלית לצרכנות
34 ביום 17.1.16 התקבלה תגובת המשיבה לעמדת המועצה הישראלית לצרכנות, אשר הוגשה על דעתה
35 ובהסכמתה של המבקשת.
36



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

בתגובה נאמר כי הצדדים סבורים, שלאחר גלגוליו הרבים של הסדר הפשרה, וכן לאחר שהופנמו בהסדר תיקונים, הערות ובקשות הבהרה רבות של המועצה לצרכנות, שבחלקן הגדול כלל לא היו נחוצות אלא מלאות ומכבידות, וכן לאחר שהסדר הפשרה נבחן על ידי בודק, אין עוד מקום לעכב את אישורו של ההסדר כפי שהוגש, וכי עיכוב נוסף יסב נזק למשיבה ולחברי הקבוצה.

באשר לסוגיית קיוזו הכספים מחשבוניות לא פעילים אשר יש בהם חוב, עמדו הצדדים על אישור ההסדר כפי שהוא, תוך שהם מדגישים, כי היועץ המשפטי לממשלה לא התנגד לסוגיה זו בהסדר.

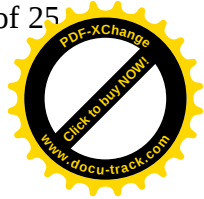
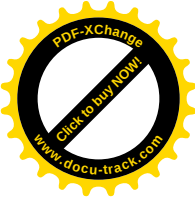
הצדדים ביקשו, כי ככל שבית המשפט יחליט לאשר את הסדר הפשרה כפי שהוגש, תינתן להם שהות בת 30 יום ממועד אישור ההסדר על מנת להגיב לבקשת המועצה לצרכנות לפסיקת שכר טרחה וחוצאות.

4. אישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית – המסגרת הנורמטיבית

א. השיקולים הנדרשים לעניין ובעיית הנציג

סעיף 18 (א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע, כי לא יעשה הסדר פשרה ליישוב הסכסוך שבענייננו הוגשה בקשה לאישור או שבענייננו אושרה תובענה ייצוגית, אלא באישור בית המשפט. על פי הוראות הסעיף, יש להורות על פרסום דבר הגשת הבקשה וכן לשלוח הודעה ליועץ המשפטי לממשלה ולמנהל בתי המשפט. סעיף 19(ב1) לחוק תובענות ייצוגיות מוסיף וקובע את הצורך במינוי בודק והאפשרות שלא לעשות כן מטעמים שיירשמו.

על פי סעיף 19 (א) לחוק תובענות ייצוגיות, שומה על בית המשפט לבחון האם ההסדר **"דאי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה"**. אם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית, על בית המשפט להוסיף ולוודא גם כי: **"קיימות, לכאורה, שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין"** (לקיומה של דרישה נוספת, אשר אינה מנויה במופרש בחוק, היא דרישת הייצוג ההולם של הקבוצה, ראו אמיר ויצנבליט, **"ייצוג הולם בהסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות"**, משפטים מג 351 (תשע"ג-2013, להלן: **"ויצנבליט, ייצוג הולם"**)). לצורך כך, יש לוודא כי ההסדר מגשים את התכליות המונחות בבסיס חוק תובענות ייצוגיות, כפי שהן באות לידי ביטוי בסעיף 1 לחוק תובענות ייצוגיות: **"(1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים; (2) אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו; (3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין; (4) גיהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות"** (על תכליות אלו ראו: אלון קלמנט **"פשרה והסתלקות בתובענה הייצוגית"** משפטים מא (2011) 5 (להלן: **קלמנט, פשרה והסתלקות**) עוד ראו: אסף פינק, **"תובענות ייצוגיות ככלי לשינוי חברתי"**, מעשי משפט, כרך ו', 157, 159 (2014)).



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

השיקולים שעל בית המשפט להביא בחשבון עת נדרש הוא לאשר הסדר פשרה מפורטים בסעיף 19 (ג) לחוק הקובע, כי בהחלטתו יתחשב בית המשפט, בין היתר, בפער בין הסעד המוצע בהסדר הפשרה לבין הסעד שחברי הקבוצה היו עשויים לקבל אילו היה בית המשפט מכריע בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה; בשלב שבו נמצא החליף; בסיכונים ובסיכויים שבהמשך הניהול של התובענה הייצוגית אל מול יתרונותיו וחסרונותיו של הסדר הפשרה; ובעילות ובסעדים שלגביהם תהווה ההחלטה לאשר את הסדר הפשרה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה שעליהם חל ההסדר.

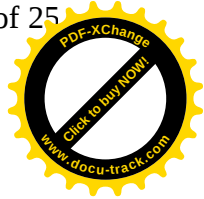
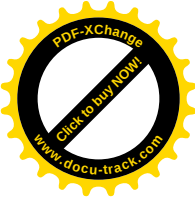
קלמנט, פשרה והסתלקות מציין באשר למטרת סעיף 19 לחוק, כך (עמ' 16-17):

"רשימה זו מכוונת את בית המשפט לנהוג כפי שחברי הקבוצה היו נוהגים אילו היה האינטרס שלהם בתביעה גדול דיו: הם היו משווים בין הסדר הפשרה המוצע לבין המשך ההתדיינות בבית המשפט, על הסיכויים והסיכונים שבה. כמו כל תובע בתביעה רגילה, התובעים חברי הקבוצה היו בוחנים מהם סיכויי התביעה ביחס לכל אחת מהעילות והסעדים שתבעו, ומנסים להעריך מהו ערכם הצפוי בפסק הדין. כמו כן, היו מנסים להעריך מהן העלויות הנוספות שיצטרכו לשאת בהן כדי לנהל את התביעה עד סופה. את ערכם הצפוי של הסעדים שיקבלו, בניכוי העלויות הנוספות שיצטרכו לשאת בהן, היו התובעים משווים לערך הפשרה המוצעת להם. זו ההשוואה שבית המשפט צריך לערוך."

יש לזכור, בהקשר זה, כי קולה של הקבוצה המיוצגת, אשר אינה שותפה ישירה לחליף המשפטי, איננו נשמע אלא באמצעות התובע הייצוגי ובא כוחו, ומשום כך יש חשש אינהרנטי שאלו לא ידאגו, במידה הראויה, להבטחת האינטרסים של כלל חברי הקבוצה. בעיית הנציג מתעוררת, ביתר שאת, בעת הגשת בקשה לאישור הסדר פשרה, שכן, שאז יש זהות אינטרסים בין התובעים המייצגים ובאי כוחם לבין הנתבעים (ראו רע"א 1644/15 אייל גור נ' דור אלון אנרגיה בישראל (1998) בע"מ (2015); ע"א 5503/11 דבא נ' דינרי (2012); רע"א 8479/02 סבו נ' רשות שדות התעופה בישראל (2008); ע"א 7094/09 ברוזובסקי הובלות בע"מ נ' איתוראן איתור ושליטה בע"מ (2010); ויצנבלט, ייצוג הולם, עמ' 356-357; קלמנט, פשרה והסתלקות עמ' 10-12; סטיבן גולדשטיין 'דעויות על חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006', עלי משפט ו', 7, 20 (2007)). בעיית נציג זו היא העומדת ביסוד המנגנון החקירתי באופיו שנקבע בחוק לאישור הסדרים אלה, הכולל, בין השאר, מינוי בודק חיצוני לחוות דעתו בפני בית המשפט בנוגע לפשרה (סעיף 19(ב)), יחד עם יכולתם של חברי הקבוצה, היועץ המשפטי, וארגונים ציבוריים להתנגד לכל הסדר שיוצע (ראו בר"מ 4303/12 אינסלר נ' המועצה האזורית עמק חפר (2012)).

במחקר שערכו אלון קלמנט, קרן וינשל-מרגל, יפעת טרבולוס ורוני אבישר שדה, "תובענות ייצוגיות בישראל – פרספקטיבה אמפירית", 20-24 (מחלקת מחקר של הרשות השופטת והמרכז הבינתחומי הרצליה, יוני 2014), מדגישים המחברים, כי מרבית התובענות הייצוגיות המסתיימות במתן פיצוי לקבוצה, הן במסגרת הסדרי פשרה (שם בעמ' 41):

"סיומו של הליך התובענה הייצוגית בפשרה בכלל, ולפני אישור תובענה ייצוגית בפרט, מעצים את בעיית הנציג. בעלי האינטרס בתוצאות התביעה – חברי הקבוצה המיוצגת – אינם שותפים לניהול המו"מ לפשרה. התובע המייצג ובא כוחו, שהם נציגיהם של חברי הקבוצה המיוצגת, נושאים בכל העלויות והסיכונים הכרוכים בניהול התובענה



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

הייצוגיות אך זוכים רק בחלק מפירותיה, מה שעלול להביא להסכמתם לפשרות המקפחות את חברי הקבוצה."

על בית המשפט, אם כן, להגן על האינטרסים של הקבוצה המיוצגת שקולה לא נשמע. החשש כבד, כאמור, בעיקר בהסדרי פשרה. במקרים אלו התובע המיצג ובאי כוחו מעוניינים לסיים את ההליך במהירות ולזכות בגמול ובשכר טרחה. מטבע הדברים, הם יתנו דגש קטן יותר לקבוצה המיוצגת (אם כי, כמובן, ככל שסכום הפיצוי גבוה יותר, גם הגמול ושכר הטרחה שבהם יזכו התובע המייצג ובאי כוחו יהיו גבוהים יותר).

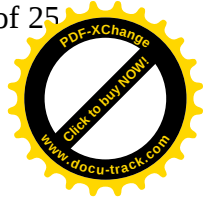
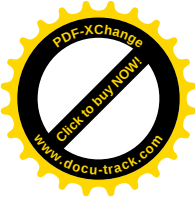
כאשר מדובר בהסדר פשרה בתובענה רגילה, התובע ישקול את סיכויי התביעה, התמשכות ההליכים אל מול קבלת הכסף באופן מיידי, וככל שסיכויי התובענה טובים יותר להערכתו והוא אינו זקוק לכסף באופן מיידי, יטה לקבל רק הסדר פשרה המעגן פיצוי גבוה יחסית מבחינתו, ולחפץ. כאשר מי שמנהל את המו"מ הוא ב"כ התובע הייצוגי, שיקול קבלת הכסף בידי הקבוצה אינו בתמונה בדרך כלל, כיוון שככלל מדובר בסכומים קטנים לכל אחד מחברי הקבוצה. מנגד, נכנס השיקול של קבלת הגמול ושכר הטרחה, אולם אלו מגיעים לתובעים המייצגים ובאי כוחם, ואין זה אינטרס שיש לשקול כאשר מדובר בהסדר פשרה. על כן, נותרים אנו עם סיכויי התובענה. במקרה זה, על בית המשפט להעריך את סיכויי ההתובענה והקשיים הראייתיים האפשריים. ככל שסיכויי התובענה גבוהים יותר ויש פחות קשיים ראייתיים, כך הפיצוי צריך להיות גבוה יותר.

בארה"ב, למשל, נקבעו רמות שונות של ביקורת שיפוטית על הסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות, בין היתר בשם לב לשכר הטרחה שמקבלים ב"כ התובעים המייצגים, שכן אז החשש מבעיית הנציג גובר. ראו לעניין זה: *Jonathan R. Macey & Geoffrey P. Miller, "Judicial Review of Class Action Settlements", The Journal of Legal Analysis, Vol. 1, No. 1, p. 167-205, 2009*.

כפי שיובהר להלן, מקום שבו המדובר בהסדר פשרה בתובענה ייצוגית אשר הוגשה כנגד רשות, קיימים שיקולים נוספים שעל בית המשפט להביא בחשבון.

ב. אישור הסדר פשרה מקום שבו מדובר בתובענה ייצוגית נגד רשות

כידוע, בנוסחו המקורי לא הוחל חוק תובענות ייצוגיות כלפי הרשות, ואך בעקבות דיונים סוערים בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת שונה החוק באופן שתיכלל בו אפשרות להגיש תובענה ייצוגית גם כנגד הרשות (ראו עע"מ 7752/12 **אסל נ' מרקעי ישראל** (2014), בפסקה י"ג). בעקבות זאת, התפישה העקרונית שמבטא חוק תובענות ייצוגיות ככל שמדובר בתביעות ייצוגיות נגד המדינה, או נגד רשויות ציבור אחרות, היא כי אין המדינה מוחרגת מתחולתו, ובלשונו של סעיף 29 לחוק: "**חוק זה יחול על המדינה**". יחד עם זאת, ותוך התחשבות בהשלכות התקציביות האפשריות של הליך ייצוגי על הרשות ותפקודה, כלל המחוקק הגנות מיוחדות ביחס אליה (ראו בר"ס 5438/14 **עיריית קרית מוצקין נ' חזות בת שבע**, פסקה 10 (2015); עע"ס 2395/07 **אכדיה סופטוור סיסטמס בע"מ נ' מדינת**



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

ישראל - מנהל המכס ומס בולים, פסקאות 17-18 (2010) לסקירה ממצה של הוראות החוק הרלבנטיות ראו בג"ץ 2171/06 כהן נ' יו"ר הכנסת (2011), שבמסגרתו נדחתה עתירה בדבר חוקתיותן של ההוראות המסדירות את מעמדה המיוחד של הרשות כנתבעת בתובענה ייצוגית).

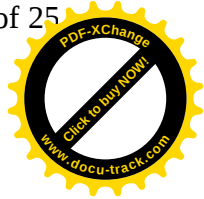
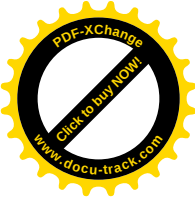
כך, נקבעו הגנות לרשות בסעיפים 9(ג) (חדילת הרשות) ו-21 (הגבלת סעד ההשבה לשנתיים). בנוסף, סעיף 3 לחוק מצמצם את עילות התביעה שבגינן ניתן להגיש תובענה ייצוגית כנגד רשות, ובכלל זה מונע הגשת תובענה כנגדה "בגין נזק שנגרם על ידי צד שלישי, שעילתה הפעלה או אי הפעלה של סמכויות פיקוח, הסדרה או אכיפה של הרשות ביחס לאותו צד שלישי"; סעיף 8(ב)(1), מאפשר לבית המשפט, מקום שהוגשה לו בקשה לאישור תובענה כנגד רשות, לשקול בהחלטתו אם הנוק בניהול החליף צפוי לעלות באופן משמעותי על התועלת הגלומה בו; וסעיף 20(ד)(1), מאפשר לבית המשפט, בעת הטלת תשלום פיצויים על הרשות, להתחשב גם בנזק העלול להיגרם "לנתבע, לציבור הנוק לשירותי הנתבע או לציבור בכללותו", ולשקול זאת למול התועלת לחברי הקבוצה ולציבור.

אשר להצדקות בבסיס הגנות אלה, הבהירה כב' השופטת א' חיות ברע"א 6340/07 עיריית תל אביב נ' חגי טיומקין, בפסקה 23 (2011), כדלקמן:

"הרציונלים התומכים במוסד התובענה הייצוגית, עליהם עמד בית משפט זה... מתקיימים ולעיתים ביתר שאת, כאשר הנתבע הוא גוף ציבורי רב סמכות ועוצמה שהתובע הבודד, אף אם בידו עילה טובה, נוטה להשלים עם פעולותיו ואינו מהין לקרוא עליהן תיגר. מנגד, לא ניתן להתעלם ממכלול שלם של שיקולים ייחודיים המחייבים התייחסות מקום שבו הנתבעת היא רשות המשמשת כנאמן על כספי הציבור והמופקדת על ביצוע המטרות הציבוריות שלצורך הגשמתן היא קיימת. כך למשל חיוב רשות ציבורית לשלם סכומים גבוהים מאוד עלול לפגוע בוודאות התקציבית שלה ולמנוע ממנה להמשיך ולמלא את תפקידה כראוי... במובן זה, פגיעה ברשות הציבורית, אשר למעשה 'אין לה משל עצמה', עלולה להוביל לפגיעה בציבור כולו, ופגיעה כזו עשויה לעיתים לעלות על התועלת שהציבור יכול להפיק מקבלת התובענה הייצוגית שעל הפרק...."

אופיה הציבורי של התובענה הייצוגית כנגד רשות בא לידי ביטוי גם בכך, שתכליתה המרכזית היא אכיפת הדין ומניעת המשך גביה בניגוד לחוק, דבר הנלמד במובהק מאפשרות החדילה שבסעיף 9, והגבלת סעד ההשבה שבסעיף 21 (ראו רע"א 2598/08 בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ נ' שפירא, בפסקה ח' (2010); עע"מ 6687/11 מדינת ישראל נ' אבוטבול, פסקה 30 (2013), להלן: עניין אבוטבול). כמו כן, בעת פסיקת גמול ושכר טרחה בתובענה ייצוגית כנגד הרשות, מתחשב בית המשפט בשיקול השמירה על הקופה הציבורית, שכבר קיבל ביטוי מסוים בחגנה הניתנת למדינה במסגרת הוראת סעיף 9(ב) לחוק (ראו עניין אבוטבול, בפסקה 36; עעמ 165/11 עיריית רעננה נ' לילך אקרמן, פסקה 4). בהתאם לכך גם נקבע לאחרונה, כי ככלל, בתובענה ייצוגית נגד רשות מנהלית יש להקדים פניה לרשות והעדר פניה תילקח בחשבון בעת פסיקת גמול ושכר טרחה (ראו עע"מ 2978/13 מי הגליל - תאגיד והביוב האזורי בע"מ נ' יוסף אחמד יונס (2015)).

גם בעת אישור הסדר הפשרה המונח לפני יש להביא בחשבון, כי המדובר ברשות ציבורית.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

5. אישור ההסדר שלפניי

הסדר הפשרה שלפניי הוא הסדר הפשרה המתוקן השני (מיום 9.12.15), בתוספת השינויים שהצדדים הסכימו להם בעקבות הערות היועץ המשפטי לממשלה והמועצה הישראלית לצרכנות ולאור חוות דעת הבדק. כאמור, שינויים אלה מתווספים לשינויים המשמעותיים שבוצעו עוד קודם לכן, בעקבות התנגדות המועצה הישראלית לצרכנות והיועץ המשפטי לממשלה להסדר הפשרה המקורי.

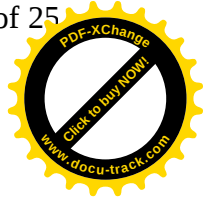
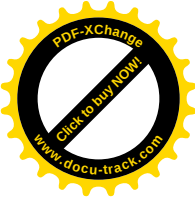
שינויים אלה בהסדר הפשרה, הן אלה אשר הוכנסו להסדר המתוקן הראשון מיום 21.1.14, הן אלה אשר הוכנסו להסדר המתוקן השני מיום 9.12.15, שיפרו משמעותית את מצבם של חברי הקבוצה וכפועל יוצא, ההסדר, במתכונתו הנוכחית, משקף טוב יותר את המטרות העומדות ביסוד חוק תובענות ייצוגיות ובהן אכיפת הדין והרתעה מהפרתו ומתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין. לעניין זה יש להדגיש את החשיבות שבקיום מלא ודווקני של הדרישות הקבועות בחוק לאישור ההסדר, בהן מינוי בודק והמצאת ההסדר והבקשה לאישורו ליועץ המשפטי לממשלה, ובענייננו גם (ובעיקר) למועצה הישראלית לצרכנות, דרישות המסייעות לבית המשפט להעריך נכון את שווי הפשרה ולקבוע האם היא ראויה והוגנת, באמצעות גורמים חיצוניים, אובייקטיביים, היכולים לשפוך אור על ההסדר ולהעמיד את האינטרסים של הקבוצה המיוצגת לנגד עיני בית המשפט.

כאמור, על פי ההסדר, תשיב העירייה לחברי הקבוצה סך של כ-6 מיליון ₪, אשר יחולק בין חברי הקבוצה בהתאם לצריכת המים היחסית שלהם בתקופת התביעה (היינו מיום 1.2.04 ועד ליום 30.4.06). ההשבה תעשה באמצעות זיכוי או קיזוז חוב בחשבונות הארנונה/המים או באמצעות העברה בנקאית.

בתוך 45 ימים מיום אישור ההסדר תפרסם המשיבה בשני עיתונים ארציים ובעיתון מקומי וכן באתר האינטרנט שלה הודעה בנוסח שצורף כנספח 1-א להסדר, הקוראת לחברי הקבוצה למלא את הטופס בנוסח שצורף כנספח 1-ב להסדר. במסגרת ההודעה יצוין, כי השבת סכום הפשרה לכל חבר קבוצה תעשה באמצעות זיכוי חשבון פעיל, או קיזוז מחוב בחשבון שאינו פעיל, או בהעברה בנקאית. בהודעה יצוין, כי פנייה לעירייה תתאפשר בתוך 45 ימים ממועד פרסומה הראשוני של ההודעה. ההודעה באתר האינטרנט של המשיבה תפורסם עד המועד האחרון להגשת הבקשות.

במהלך 45 ימים מהמועד האחרון להגשת בקשות תבצעה המשיבה בדיקת זכאות ואת החישובים הנדרשים להשבה. עם תום בדיקת הזכאות והחישובים תגיש המשיבה לאישורו של בית המשפט דו"ח, אשר ייתמך בתצהיר, ביחס להשבה אותה היא עתידה לבצע, אשר יפרט את ההחזר הצפוי לכל חבר קבוצה כולל סך חברי הקבוצה שאותם ניתן לזכות.

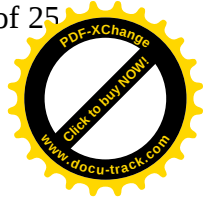
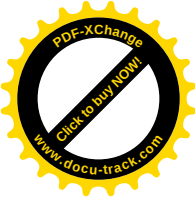
בחלוף 45 ימים מהמועד שבו אישר בית המשפט את הדו"ח, תשיב המשיבה לחברי הקבוצה את סכום הפשרה, כדלקמן: לחברי הקבוצה אשר החשבון שממנו שולמה האגרה הוא חשבון פעיל, או חשבון



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

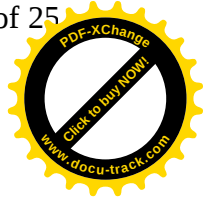
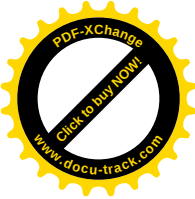
- 1 שאינו פעיל אך רשום בו חוב, באמצעות זיכוי חשבון הארנונה/מים, לרבות בדרך של קיזוז חוב; לחברי
- 2 הקבוצה אשר ברשותם חשבון פעיל אחר, או חשבון אחר שאינו פעיל אך רשום בו חוב, באמצעות זיכוי
- 3 חשבון הארנונה/מים, לרבות בדרך של קיזוז חוב; לחברי הקבוצה שאין בבעלותם חשבון בעירייה והם
- 4 פנו לעירייה וזכאותם נבדקה (והיא עולה על סך של 10 ₪), באמצעות העברה בנקאית, לפי פרטי
- 5 החשבון שהעבירו. חשבון פעיל מוגדר בסעיף ההגדרות של הסדר הפרשה, כ"חשבון ארנונה/מים, אשר
- 6 מיוחס לנכס, מחויב באופן שוטף, וצפוי לקבל שובר לתשלום לאחר מועד בדיקת הזכאות".
- 7
- 8 סכום הפרשה יחולק במלואו לתתי הקבוצות הנ"ל. כספים אשר לא הושבו לחלק מחברי הקבוצה
- 9 באמצעות בקשה, זיכוי או קיזוז, יחולקו לחברי הקבוצה אשר פנו לעירייה או שניתן לזכותם או לקזז
- 10 מחשבונם.
- 11
- 12 חבר קבוצה אשר חשבונו הפעיל יזוכה, יקבל הודעה על כך בתלוש הארנונה.
- 13
- 14 חבר קבוצה אשר זוכה באמצעות קיזוז מחשבונו שאינו פעיל, יקבל הודעה לפיה באפשרותו לטעון
- 15 כנגד הקיזוז, כדלקמן: "חשבונך זוכה בסכום של _____ בעקבות הסדר פשרה בתביעה ייצוגית בגין
- 16 גביית אגרת ביוב ביתר. זיכוי חשבונך נעשה בדרך של קיזוז מחוב. ככל ולטענתך העירייה אינה
- 17 זכאית לקזז מחובך, הנך רשאי לפנות בעניין זה לעירייה תוך 45 ימים ממועד קבלת הודעה זו. הפנייה
- 18 תעשה אל ת.ד. _____ או לפקס _____". ככל שתערך פנייה כאמור אל העירייה בתוך 45 ימים
- 19 וטענות הפונה בקשר לקיזוז יידחו על ידה, יוכל הפונה לפתוח בהליך משפטי אזרחי נפרד ולדרוש את
- 20 סכום הפרשה שלא על בדרך של קיזוז. הודעה לפונה על דחיית בקשתו תעשה בכתב ויצוין בה כי הוא
- 21 רשאי לחלוק על קביעה זו בהליך משפטי פרטני שלא במסגרת התובענה הייצוגית דנא.
- 22
- 23 במקרים בהם לאחר בדיקת הזכאות של פונה נכשל איתור הפונה ולא בוצע החזר, או בכל מקרה אחר
- 24 שלא ניתן לבצע את ההשבה, תועבר היתרה כפי שיוזר בית המשפט.
- 25
- 26 חבר בקבוצה שסך חשבוניתו בעירייה לאחר ההשבה כאמור לעיל יהיה בזכות, יהא רשאי לדרוש
- 27 ולקבל את כספו בדרכים המקובלות בעירייה (שיק, העברה לחשבון, זיכוי כרטיס האשראי או כל דרך
- 28 מקובלת אחרת הנהוגה בעירייה).
- 29
- 30 לפונים אשר סכום זכאותם נמוך מהסך של 10 ₪ לא תבוצע העברה בנקאית וסכום זכאותם יחולק
- 31 בין יתר חברי הקבוצה. עם זאת, ככל שסכום הזכאות נמוך מהסך של 10 ₪ אולם ניתן לזכות או לקזז
- 32 את חשבון הארנונה של אותו חבר קבוצה, יבוצע זיכוי או קיזוז כאמור.
- 33
- 34 בתוך 45 ימים ממועד השבת סכום הפרשה תימסר על ידי המשיבה הודעת עדכון לבית המשפט, לב"כ
- 35 המבקשת ולמועצה הישראלית לצרכנות. הודעה זו תפרט אודות חלוקת הכספים כפי שבוצעה וכן
- 36 באם נותרה יתרה לא מחולקת.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

1
2 סכום ההשבה ישולם מקרן ייעודית של המשיבה ולא מתקציבה השוטף. קרן זו הינה הקרן אשר צברה
3 את היטלי הביוט שנגבו על ידי העירייה עד ליום 1.1.10.
4
5 בכפוף לתשלום סכום הפשרה במלואו כאמור לעיל על ידי המשיבה, מיושבות ומסולקות כל טענות
6 ועילות התביעה שהועלו בתובענה, ביחס לתקופה החל מ-24 חודשים קודם להגשת התובענה.
7
8 כפי שיובהר להלן, החלטתי לאשר את ההסדר שלפני, אשר עונה, לדעתי, על דרישות סעיף 19(א)
9 לחוק תובענות ייצוגיות. זאת, חרף ההסתייגויות (המעטות) של המועצה הישראלית לצרכנות שעוד
10 נותרו, וזאת בכפוף לתיקונו בנקודה אחת מהותית (איתור בעלי חשבונות בתת הקבוצה החמישית
11 שסכום ההחזר עולה על מאה שקלים), ובשני עניינים טכניים (אופן הפרסום בעיתון, ואופן הפנייה
12 לעירייה);
13
14 כאמור לעיל, בעת אישור הסדר פשרה בהליך ייצוגי יש לשקול, ככלל, את הסיכויים הלכאוריים של
15 התובענה הייצוגית ומנגד את טענות ההגנה של הנתבע. ברי, כי ככל שהסדר הפשרה משקף חלוקת
16 סיכונים ראוייה בין בעלי הדין, תגבר הנטייה לאשר את ההסדר.
17
18 בהסדר הפשרה המונח לפני התחייבה העירייה להשיב לחברי הקבוצה סכום של כ-6 מיליון שקלים,
19 המהווה כ-43% מסכום התובענה המקסימלי, כשהוא משוער.
20
21 אני סבורה, כי סכום ההשבה אכן משקף נאמנה את הסיכון והסיכוי של כל צד במסגרת ניהול ההליך,
22 בשים לב לטענות הצדדים שהוגשו בעניין זה, בוודאי בשלב זה בו מצוי הדיון. זאת ועוד. מאחר
23 שההסדר מעניק תשלום במישרין לחברי הקבוצה, מומשה זכות הגישה של הקבוצה, הדין נאכף וניתן
24 סעד הולם לנפגעים בהליך יעיל וממצה. שיקול נוסף אותו שמתי לנגד עיני הוא העובדה שחלוקת הזמן
25 מביא לכך שהפרטים המצויים בידי העירייה אודות חברי הקבוצה אינם עדכניים (לנוכח חילופי
26 אוכלוסין בעיר), ובכך יקטן הסיכוי כי הפיצוי יגיע ישירות לאותם חברי קבוצה. עוד יש להביא בחשבון
27 את העלויות שבהן נשאה המשיבה עד כה בגין ניהול התביעה, לרבות תשלום שכר טרחת הבודק
28 והקצאת משאבים לאיתור המידע שנדרש על ידי הבודק, ואת העלויות הלא מבוטלות שיוטלו עליה
29 במסגרת הסדר הפשרה. בשקלול כל הגורמים הללו, אני סבורה שהסדר הפשרה עומד אף בתכלית
30 ההרתעתית.
31
32 כאמור, המועצה הישראלית לצרכנות סבורה, כי יש מקום להורות לעירייה לבצע הליך איתור ביחס
33 לאותם חברי קבוצה המשתייכים לתת הקבוצה החמישית, אשר גובה ההחזר אליהם גבוה מהסך של
34 100 ₪.
35



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

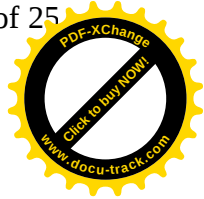
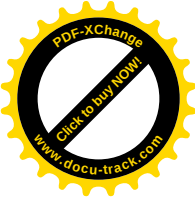
ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

אני סבורה, כי אכן יש מקום לחייב את העירייה לבצע הליך איתור ביחס לאותם חברי קבוצה המשתייכים לתת הקבוצה החמישית, אשר גובה ההחזר אליהם גבוה מהסך של 100 ₪. ודוק. בהתאם לחוות דעת הבודק, קיימים 93 חשבונות המשתייכים לתת הקבוצה החמישית, שבהם סכום ההחזר נע בין הסך של 100 ₪ לבין הסך של 1,000 ₪, כאשר ההחזר הממוצע בחשבונות אלה עומד על סך 230 ₪. בנוסף, קיימים 3 חשבונות המשתייכים לתת הקבוצה החמישית, שבהם סכום ההחזר עולה על 1,000 ₪, כאשר ההחזר הממוצע בחשבונות אלה עומד על סך 1,609 ₪. לטעמי, לנוכח סכומי ההחזר הגבוהים הצפויים באותם חשבונות, מספרם הנמוך יחסית של אותם חשבונות, ובהינתן שאחת ממטרות חוק תובענות ייצוגיות הינה פיצוי חברי הקבוצה, יש מקום לחייב את העירייה לבצע הליך לאיתור חברי הקבוצה המחזיקים בחשבונות אלה.

כאמור, המועצה הישראלית לצרכנות עדיין מסתייגת ממנגנון הקיזוז שבהסדר, כאשר לעמדתה בנסיבות דנו, בהן נקבע סכום כולל שאמור להיות מחולק בין חברי הקבוצה ובתלות במספר חברי הקבוצה שיאותרו ובסכומים ששילם כל אחד מהם בגין צריכת המים בתקופה הרלבנטית לתובענה, אין מקום לאפשר לעירייה לקזז חובות עבר באופן גורף ואוטומטי מחשבונות שאינם פעילים.

לטעמי, בנסיבות העניין ניתן להסתפק בשינויים שהוכנסו להסדר, אשר עולים בקנה אחד עם עמדת היועץ המשפטי לממשלה. ודוק. המנגנון הנוכחי מאפשר, מצד אחד, השבה של כספי גביית היתר לחברי קבוצה רבים ככל הניתן, ומצד שני הוא מאפשר לחבר הקבוצה לדרוש ולתבוע כי ההשבה תתבצע בעין, מקום שהוא חולק על יתרת החוב או על זכות הקיזוז. יש לזכור, כי המדובר בעניינים ברשות ציבורית והקטנת מצבת החובות של הנישומים בתחומה תשרת, בסופו של יום, לא רק את הרשות, אלא את חברי הקבוצה כולה. עוד יש לזכור, כי מנגנון היידוע באמצעות מודעה בעיתונות הינו בעייתי, ועל כן קבלת עמדה המועצה שלפיה יש להשוות את התנאים לביצוע ההחזר לחברי הקבוצה המשתייכים לתתי הקבוצות השנייה והרביעית לאלו של חברי הקבוצה המשתייכים לתת הקבוצה החמישית, תביא לכך שבסופו של יום רבים מבין חברי הקבוצה כלל לא יזכו לפיצוי. יש להדגיש, בהקשר זה, כי בהתאם לחוות דעת הבודק, החשבונות של חברי הקבוצה המשתייכים לתתי הקבוצות השנייה והרביעית מהווים 38.4% מכלל החשבונות בקבוצה, וסכום ההשבה המגיע להם על פי ההסדר מסתכם בסך של 1,693,956 ₪.

לבסוף, המועצה הישראלית לצרכנות עומדת על טענותיה בכל הנוגע לאופן שליחת הבקשות לביצוע ההחזרים לפי ההסדר, כאשר לעמדתה יש מקום לאפשר לחברי הקבוצה להגיש את הבקשות גם באמצעות אתר האינטרנט של העירייה, ולא רק באמצעות הפקס או הדואר. **לטעמי, במאה ה-21, אכן יש לחייב את העירייה להגיש את ההסדר, כך שניתן יהיה להגיש את הבקשות גם באמצעות אתר האינטרנט של העירייה, או בטופס שיועבר בדואר אלקטרוני. יש לשאוף לצמצם את החובה לשלוח מסמכים לרשויות בדואר או בפקס, מה שמסרביל את ההליך, כשפעמים המסמכים אינם מגיעים ליעדם (או שכך נטען) והדבר עלול להרתיע זכאים מפנייה כאמור.**



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

עוד יש לתקן את אופן הפרסום של הסדר הפשרה, כך שיגיע לכמה שיותר מחברי הקבוצה.

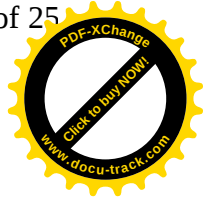
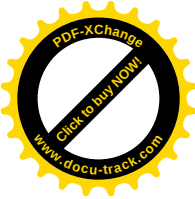
לאור כל האמור לעיל, אני קובעת כי הסדר הפשרה ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינים של חברי הקבוצה, וכי סיום ההליך בדרך זו הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

6. הגמול למבקשת ושכר הטרחה לבא כוחה

כאמור, הצדדים להסדר המליצו לבית המשפט לפסוק למבקשת גמול בסך של 111,361 ₪ ושכר טרחה לבא כוחה בסך של 556,807 ₪, כאשר הגמול ישולם למבקשת בתוך 30 יום מיום אישור הסדר הפשרה ושכר הטרחה ישולם בשלוש פעימות כדלקמן: הראשונה בתוך 30 יום מיום אישור ההסדר; השנייה בתוך 30 יום לאחר סיום שלב א' על פי ההסדר; והשלישית עם השבת מלוא סכום הפשרה ומסירת הודעה בעניין זה לבית המשפט.

השיקולים השונים לפסיקת גמול ושכר טרחה בהליך ייצוגי שהסתיים בפשרה הוצגו בהרחבה בע"א 2046/10 **עזבון המנוח משה שמש נ' דן רייכרט ומנשה כהן** (2012) וניתן לחלקם לשלושה סוגים עיקריים; **הסוג הראשון** הם שיקולי תשומה – שיקולים הנוגעים לעלויות ולסיכון שנטל על עצמו התובע המייצג ועורך הדין, כגון טרחה, סיכון, הוצאות ומורכבות ההליך. במסגרת זו מבקש בית המשפט ליצור תמריץ חיובי להגשת תביעות ייצוגיות ראויות. **הסוג השני** הם שיקולי תפוקה לקבוצה המיוצגת – דהיינו, שיקולים הנוגעים לתועלת שהביאה התובענה הייצוגית לקבוצה המיוצגת, תוך ניסיון להעניק לתובע תמריצים אשר יותירו בידי חברי הקבוצה המיוצגת רווח גבוה ככל האפשר. במסגרת שיקולים אלה יכללו תועלת לחברי הקבוצה המיוצגת ואופן ניהול ההליך. **הסוג השלישי** הם שיקולים הנוגעים לתועלת הציבורית מהתובענה הייצוגית, ולרצון לכוון את המשאבים באופן שיושקעו בתובענות ייצוגיות שתועלתן הציבורית גדולה ביותר. במסגרת זו יבחנו החשיבות הציבורית של קידום אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו והפער בין הסעד הנתבע לסעד שנפסק (ראו גם ע"א 10085/08 **תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' ראבי** (2011); רע"א 2362/08 **תדיראן מוצרי צריכה בע"מ נ' שאול**, פסקה 7 (2011); ע"א 7615/11 **גלבוע נ' החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ** פסקאות 3 ו-8 (2012); רע"א 4467/10 **בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ נ' גיא אלוני** (2013); **קלמנט, פשרה והסתלקות**, עמ' 84).

בנסיבות ענייננו, מצאתי לנכון לאשר את הגמול ושכר הטרחה שהוסכמו בין הצדדים. במסגרת שיקולי הבאתי בחשבון את גובה הפיצוי שיקבלו חברי הקבוצה ואת העובדה ששכר הטרחה שייפסק אינו גורע מהפיצוי שנפסק לטובת הקבוצה. עוד הבאתי בחשבון את העובדה ששכר הטרחה ישולם בשלוש פעימות, באופן אשר צפוי לתרום ליישום ההסדר (ראו והשוו לרע"א 4129/14 **דור כימיקלים בע"מ נ' מריו גילמן**, פסקה 11 (2015); רע"א 6735/13 **חברת פרטנר תקשורת בע"מ נ' סמיון זנין**, פסקה 9 (2014); רע"א 2652/13 **אפריקה ישראל השקעות בע"מ נ' אסולין**, פסקה 3 (2014); רע"א 9167/10 **012 סמייל טלקום בע"מ נ' Myrna Mandap**, פסקה 11 (2013); רע"א 2362/08 **תדיראן מוצרי צריכה בע"מ נ' שאול**, פסקה 14 (2011); **קלמנט, פשרה והסתלקות**, עמ' 84-87).



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

7. סוף דבר

אני מאשרת את הסדר הפשרה, בכפוף לתיקוניו כמפורט:
א. העירייה תעשה ניסיון לאתר את בעלי החשבונות בקבוצה החמישית שלהם זכות לקבל סכום של מעל 100 ₪ כמפורט לעיל. בסיום הליך האיתור תצרך העירייה תצהיר ובו תפרט את הפעולות בהן נקטה, ואת תוצאות הליכי האיתור.

ב. הסדר הפשרה יפורסם באתר האינטרנט של העירייה בהבלטה, באופן שיובא מראש לאישורי. כן יפורסם ההסדר בשני עיתונים יומיים, אחד מהם חנימון, פעם אחת באמצע השבוע ופעם אחת בסוף השבוע, בשבועות עוקבים. כמו כן יפורסם ההסדר בעיתון בשפה הערבית ובעיתון בשפה הרוסית באותו אופן. כן יפורסם ההסדר במקומון המופץ בתל-אביב-יפו במשך שני סופי שבוע. אופן הפרסום וכן נוסח המודעות גם כן יועברו לאישורי (יש לתקן את הנוסח שצורף להסדר הפשרה לאור התיקונים לעיל).

ג. ניתן יהיה להגיש בקשות לעירייה על פי ההסדר מרחוק, או באמצעות אתר האינטרנט של העירייה בטופס מקוון או בדואר אלקטרוני. אופן הגשת הבקשה יועבר לאישורי.

בנוסף, כיון שהצדדים שאירי לשיקול דעת בית המשפט את השאלה מה ייעשה בייתה ככל שתיוותר, אני מורה כי יתרה כאמור תחולק על פי ההסדר המקורי בסבב שני. כיון שעל פי חוות דעת הבדוק הסכם הפשרה מהווה השבה של 43% מהסכום שנגבה ביתר, תחולק היתה בין כל הזכאים כך, שתושלם ההשבה לכל אחד עד לגובה של 100% מהסכום שנגבה ביתר. ככל שתיוותר יתרה לאחר מכן תודיע על כך העירייה לבית המשפט, ואז, לאור גובה הסכום שיוותר, יקבע לאן יועבר הסכום האמור.

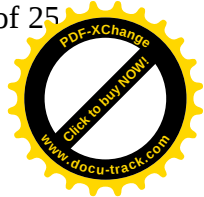
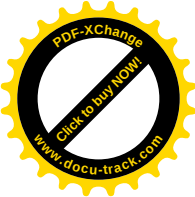
כן, אני פוסקת את שכר טרחת בא כוח המבקשת ואת הגמול למבקשת כמבוקש בבקשה לאישור הסדר הפשרה.

הצדדים יגישו בתוך 30 ימים את תגובתם לבקשת המועצה לצרכנות לפסיקת הוצאות ושכר טרחה.

נוסחי ההודעות, אופן הפרסום, ואופן הגשת הבקשות יוגשו לעיניי בתוך אותו מועד.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים, לבדוק, רו"ח רצאבי, למועצה הישראלית לצרכנות וליועץ המשפטי לממשלה.

ניתן היום, 2 במאי 2016, כ"ד ניסן תשע"ו, בהעדר הצדדים.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"מ 107/06 עת"מ 2353/08 חידוש סוכנויות לביטוח בע"מ נ' עיריית תל-אביב יפו

ד"ר מיכל אגמון-גונן, שופטת

1
2
3
4